

Informe 2022-2023 sobre la seguretat a Catalunya

Abril de 2024

Aquesta obra està subjecta a una llicència [Reconeixement 4.0](#) de Creative Commons. Se'n permet la reproducció, la distribució, la comunicació pública i la transformació per generar una obra derivada, sense cap restricció sempre que se'n citi el titular dels drets (Generalitat de Catalunya. Departament d'Interior). La llicència completa es pot consultar a

Generalitat de Catalunya. Departament d'Interior

Diputació, 355 08009 Barcelona

Gabinet de Seguretat i Polítiques Transversals. Secretaria General

1. Introducció, 4
2. Evolució de dades sociodemogràfiques, 7
3. Publicacions i fonts de dades sobre seguretat del Departament d'Interior, 15
4. Seguretat ciutadana, 19
5. Seguretat del medi ambient, 40
6. Prevenció, extinció d'incendis i salvaments, 47
7. Protecció civil, 53
8. Reptes i línies estratègiques en mobilitat segura i sostenible, 61
9. Trucades d'urgència al 112, 66
10. Formació, 69
11. Conclusions, 74
12. Llista de sigles utilitzades, 76
13. Gràfics i taules del document, 78

1. Introducció

L'Informe sobre la seguretat a Catalunya (ISC) està previst per la Llei 4/2003, de 7 d'abril, d'ordenació del sistema de seguretat pública de Catalunya. En aquesta norma (art. 23) s'estableix l'obligació "d'elaborar un informe anual sobre la seguretat interior, basat en les activitats estadístiques regulades pel Pla estadístic de Catalunya, i que s'ha de posar a disposició de les autoritats i dels òrgans interessats, especialment la Junta de Seguretat de Catalunya, la Comissió de Policia de Catalunya, les juntes locals de seguretat, el Consell de Seguretat de Catalunya i el Parlament."

En informes anteriors ja s'ha expressat la necessitat d'adaptar la funcionalitat d'aquest informe a la nova realitat de dades obertes en matèria de seguretat. Si anteriorment l'informe constituïa gairebé l'única via formal d'obtenir dades sobre els diversos àmbits de la seguretat, en aquests moments les dades obertes existents tant en el camp de la policia, del 112, de bombers de la Generalitat, de protecció civil o del trànsit, com les de l'Enquesta de seguretat pública de Catalunya, que estan concloent el procediment per oferir-se com a dades obertes, han de comportar un canvi en el contingut de l'informe. Més enllà de les dades, ja publicades i accessibles, per afegir-hi una aportació qualitativament significativa, cal fer una anàlisi i una síntesi de les tendències i els reptes que plantegen. És necessari, doncs, definir, confirmar o rectificar tendències, comparar les dades amb objectius establerts pel Govern i, en resum, fer una primera avaluació de l'estat de la seguretat a casa nostra en el període objecte de l'informe. Els informes anteriors ja han iniciat una línia clara en aquesta direcció.

Així mateix, per tal de facilitar la consulta de les dades obertes, l'informe inclou un apartat on es poden trobar els enllaços per accedir a les diverses dades obertes i informes publicats pel Departament d'Interior.

Aquest informe, tal com planteja la Llei 4/2003, i ja s'ha començat a fer en informes anteriors, pretén constituir un estat de la qüestió de caire general, que apunti les tendències en els diversos àmbits de treball, sense constituir un estudi exhaustiu dels diferents àmbits que s'hi tracten. En conseqüència, hi ha la necessitat i la voluntat de completar aquest informe amb altres que ens mostrin més en detall la realitat en àmbits concrets de la seguretat com la violència contra les dones, les persones grans, o la ciberseguretat. La complexitat de tots aquests camps difícilment pot ser abordada per un informe general com aquest i requereixen una especialització més gran, amb metodologies i coneixements diversos i més precisos.

Aquest document, de manera no excepcional en la història dels informes de seguretat (ja es va fer en l'edició 2013-2014), abasta dos anys i constitueix l'informe corresponent a 2022 i 2023 en un mateix document (amb dades i anàlisis referides a 2021 i 2022). És cert que hi ha un retard en la publicació de l'informe com a conseqüència acumulada de les dilacions en l'aprovació de l'informe anterior de l'any 2021.

Els anys 2021 i 2022 ens porten, paulatinament, de les restriccions de la pandèmia a la recuperació de la normalitat perduda. La ciutadania ha retornat a les seves activitats quotidianes, tant personals com professionals, ocupant un altre cop els espais públics deserts durant la pandèmia. L'economia i els serveis reprenen la seva activitat, intentant superar les adversitats de tot tipus que ha suposat la covid-19. Però les

conseqüències en la salut —física i mental— de la població i en els hàbits socials són inqüestionables. Per consegüent, les circumstàncies, conflictes i incidents que trobem habitualment en els espais públics tornen a l'escenari, però en un context força deteriorat.

Els problemes de trànsit, inexistents durant el confinament, han tornat a estar a l'ordre del dia i necessàriament amb tendència a l'alça en relació amb l'any 2020, que va ser l'any en què es van aplicar més restriccions al moviment de les persones. En el període objecte d'aquest informe, els accidents, el nombre de ferits i el nombre de morts pugen notablement en relació amb el 2020, però no assoleixen encara el nivell previ a l'emergència sanitària.

Així mateix, l'inaudit descens de la delinqüència ocasionat per les diverses fases i tipus de confinament es reverteix per tornar als nivells en què es trobava en el període pre-pandèmic. En el cas de la violència masclista, que no va registrar variacions durant la pandèmia, continua la tendència prèvia, amb un repunt en el nombre de denúncies. D'una altra banda, la persistència d'un increment de l'activitat digital, en línia, que rep un estímul important del confinament, però que ja s'instal·la en els hàbits personals i professionals de la ciutadania, comporta un manteniment de la delinqüència cibernètica a l'alça, especialment dels fraus i les estafes comesos, que mantenen la rellevància adquirida en el món digital i es consoliden com una problemàtica que cal afrontar. A més, en l'any 2021 també trobem incidències d'ordre públic relacionades amb el compliment certament conflictiu de determinades mesures de seguretat relacionades amb reunions de persones en entorns lúdics, infringint la normativa aprovada per combatre la pandèmia de la covid i, sovint, enfrontant-se als agents de l'autoritat que han de fer complir la normativa. El cansament per les llargues restriccions als desplaçaments i a les reunions nombroses de persones facilita la confrontació i l'incompliment fonamentalment en ambients lúdics.

La recuperació d'uns índexs de turisme ja més propers als previs a la pandèmia —sobretot l'any 2022— també ha comportat una recuperació d'incidències relacionades amb la presència quantiosa de turistes, com són els furts i algunes conductes desordenades i molestes a la via pública.

El canvi climàtic és cada dia més evident i ha facilitat progressivament la desestacionalització dels incendis forestals, que ja no es concentren únicament a l'estiu sinó que s'han distribuït al llarg de l'any, fins i tot amb focs de grans dimensions i intensitat, tot i que tant en nombre d'incendis com en hectàrees cremades ens trobem lluny dels màxims històrics. Així mateix, la progressiva sequera planteja nous reptes a la conservació del medi natural, per a la seva fauna i flora, i la gran variabilitat dels fenòmens meteorològics extrems posa sovint en perill la vida de les persones, fets que plantegen com un gran repte la prevenció d'aquests riscos.

Aquest escenari tan complex exigeix una cura molt més a consciència de les persones per part de tots els actors públics, els de seguretat en el cas d'aquest informe. En conseqüència, requereix una millora dels mitjans tècnics existents i un increment tant en el nombre d'efectius com en la formació dels operatius de seguretat. Per això, resulta molt rellevant l'acord pres a la Junta de Seguretat de Catalunya al novembre de 2021 d'ampliar progressivament la plantilla de la Policia de la Generalitat – Mossos

d'Esquadra fins als 22.006 efectius, xifra que implica un increment de gairebé quatre mil professionals en relació amb les xifres acordades amb anterioritat.

En aquest context, el Departament, al mateix temps que millorava els recursos tècnics disponibles (amb l'adquisició de diversos instruments que incorporen noves tecnologies en tots els serveis operatius) i convocava noves promocions en els diferents serveis de seguretat per tal d'augmentar-ne el nombre d'efectius disponibles, ha posat en marxa un procés de feminització dels cossos de seguretat, que també n'impregna la formació, i que, a més d'aprofundir en la seva democratització i representativitat de la societat, afavoreix la incorporació de noves capacitats que, ben segur, incrementaran la qualitat del servei públic de seguretat que s'ofereix a Catalunya. Tant la Policia de la Generalitat – Mossos d'Esquadra com els Bombers de la Generalitat o el Cos d'Agents Rurals han començat un procés de feminització sense precedents que ha de tenir un caràcter irreversible i ha de comportar unes organitzacions més igualitàries i que cuidin i protegeixin millor les persones.

2. Evolució de dades sociodemogràfiques

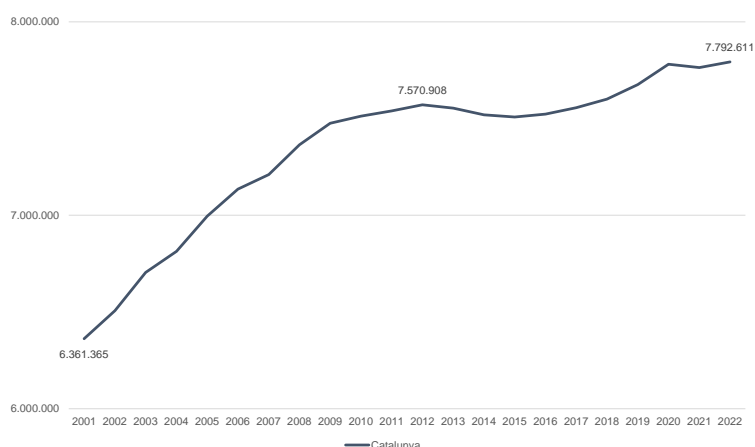
La pandèmia de la covid va evidenciar com les dinàmiques socials poden arribar a afectar la seguretat. Per tant, a l'hora de contextualitzar la seguretat és rellevant analitzar, ni que sigui breument, algunes dades sociodemogràfiques, com ara l'evolució de la població, del seu moviment i de la seva capacitat econòmica.

L'evolució de la població

L'1 de gener de 2021 hi havia un 0,2% menys de població que l'1 de gener de 2020, un descens de poc més de 17.000 persones, però que trencava una suau tendència a l'alça que havia acumulat un augment del 3,6% entre 2015 i 2020. Aquest descens queda compensat per l'evolució del següent any, del 0,4%, que fa que l'1 de gener de 2022 la població empadronada a Catalunya arribi a 7.792.611 persones.

Malgrat l'increment de les defuncions l'any 2020, la principal causa d'aquesta evolució és la variació en el saldo migratori.¹ Mentre que l'any 2018 va estar lleugerament per sota de les 100.000 persones i el 2019 per sobre de les 110.000, l'any 2020 no va arribar a les 50.000 i el 2021 va ser encara inferior a les 35.000. La recuperació de la població el 2022 queda clara amb un saldo migratori superior a les 150.000 persones.

Gràfic 1. Evolució de la població total a Catalunya. 2001-2022

Font: Padró Municipal d'Habitants. Idescat

Treball, salari i despeses

La recuperació en l'àmbit laboral mostra una evolució semblant, amb un any 2021 de començament de recuperació i un 2022 de consolidació i millora de les dades. Si la taxa d'atur havia passat de l'11% el 2019 al 12,6% el 2020, l'any 2021 se situa en un valor intermedi entre aquests dos anys, l'11,6%, i l'any 2022 millora les dades dels anys precedents, amb una taxa d'atur del 9,7%.²

¹ Idescat. Moviments migratoris. Migracions. Totals. <<https://www.idescat.cat/pub/?id=mm&n=5489>>

² Idescat. EPA. Catalunya. 2022. Taula: Taxa d'atur. Grups d'edat / Sexe. <<https://www.idescat.cat/treball/epa?tc=4&cd=1.4.02&dt=2022>>

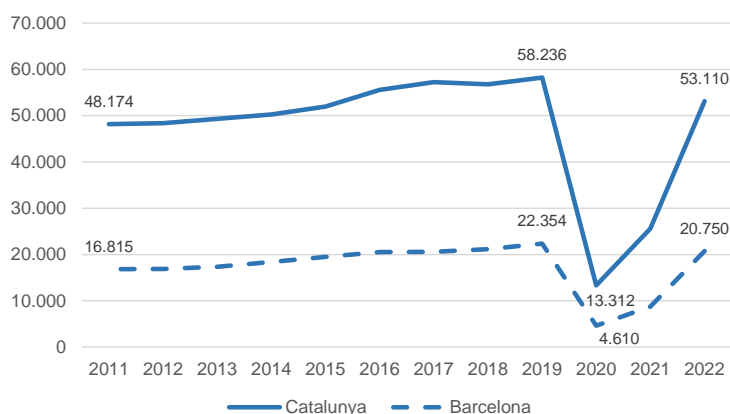
El salari brut anual mitjà,³ que ja havia experimentat un increment l'any de la pandèmia, ha seguit augmentant i ha passat dels 27.100,11 € el 2020 als 28.145,02 € el 2021. Novament, cal subratllar que aquest indicador és una mitjana de salaris que presenten una gran varietat i que aquesta evolució pot no ser igual en totes les tipologies contractuals o si s'analitza per factors personals de les persones assalariades. En el moment de tancar aquest informe, les dades de 2022 no havien estat publicades.

El tercer indicador econòmic analitzat és la despesa mitjana de les llars.⁴ En aquest cas, l'evolució torna a ser semblant a la de la població i la taxa d'atur. Després d'una reducció el 2020 que trencava una evolució a l'alça en els anys anteriors, l'any 2021 comença una recuperació i l'any 2022 segueix l'increment, superant la dada de 2019. Ara bé, en aquest cas, aquesta evolució dels grups de despesa presenta algunes diferències, ja que àmbits com el de les begudes alcohòliques i el tabac, el transport, l'oci i la cultura, i els restaurants i hotels, tenen valors inferiors el 2022 a les dades de 2019.

Població flotant

La restricció d'entrada al turisme estranger va ser una de les mesures de prevenció de la pandèmia que més va perdurar en el temps, fins al juliol de 2021. Com a conseqüència, la població flotant es va reduir considerablement no només l'any 2020, sinó també l'any 2021.

Gràfic 2. Pernoctacions turístiques en milers. Barcelona ciutat i total Catalunya. 2011-2022

Font: Idescat

La caiguda de les pernoctacions l'any 2020 va tenir un repunt significatiu el 2021 en passar dels 25,5 milions de pernoctacions, gairebé doblant els 13,3 milions de 2020, però encara lluny dels 58,3 milions de 2019. Aquesta xifra no es va arribar a superar

³ Idescat. Indicadors bàsics de Catalunya. Salari brut anual i guany per hora. Per sexe i tipus de contracte. <https://www.idescat.cat/indicadors/?id=basics&n=10404&col=3>

⁴ Idescat. Despesa mitjana per llar i persona. Per grups de despesa. Base 2016. <https://www.idescat.cat/indicadors/?id=basics&n=10425&col=1>

l'any 2022, però sí que es va donar un altre increment rellevant en arribar als 53,1 milions de pernoctacions. L'evolució de les pernoctacions en hotels a la ciutat de Barcelona també va ser similar: el 2021 dobla la xifra de 2020, i el 2022 creix encara més quan arriba als 20,7 milions de pernoctacions, tot i no arribar a la dada de 2019. Les dades del port de Barcelona recullen que els passatgers de creuers que van arribar a aquest port van ser més de mig milió l'any 2021 i 2,3 milions l'any 2022. Una recuperació destacada en comparació als poc menys de dos-cents mil de l'any 2020, però significativament inferior als tres milions i mig de l'any 2019.

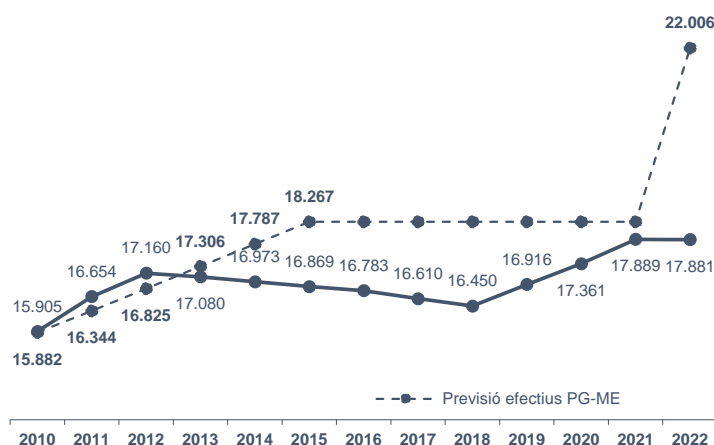
Tal com s'esmentava en l'informe de 2021, aquestes variacions en la població flotant s'haurien de tenir en compte a l'hora d'interpretar les fluctuacions de les taxes per 1.000 habitants.

Dades sobre efectius: policia, bombers i agents rurals

Polícia

En els anys 2021 i 2022 hi ha dos fets destacats que condicionen l'evolució futura de la **plantilla de la Policia de la Generalitat – Mossos d'Esquadra**. Per una part, la Junta de Seguretat de Catalunya de 5 de novembre de 2021 fixa el nou sostre de la plantilla dels Mossos d'Esquadra en 22.006 efectius. L'anterior sostre, de 18.267 efectius, s'havia fixat en l'Acord de la Junta de Seguretat de Catalunya de 14 de setembre de 2006. L'arribada a aquesta xifra, més enllà de la capacitat per convocar noves promocions, estarà condicionada pel segon fet: la possibilitat que els membres de la PG-ME es puguin jubilar de manera anticipada a partir del 60 anys, o 59 si tenen 35 anys o més de serveis prestats a la PG-ME. Aquesta mesura, que va entrar en vigor l'1 de gener de 2022, va motivar que el darrer any la plantilla del cos hagi estat estable (amb un mínim descens de 8 efectius).

Gràfic 3. Evolució i previsió d'efectius de la PG-ME. 2010-2022

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de la DGP

El **nombre d'efectius de policies locals a Catalunya** mostra un increment constant que es consolida l'any 2022 amb 11.572 efectius, que representen el 39,3% dels

membres de la Policia de Catalunya. Els habitants dels municipis amb policia local són gairebé el 90% de la població catalana.

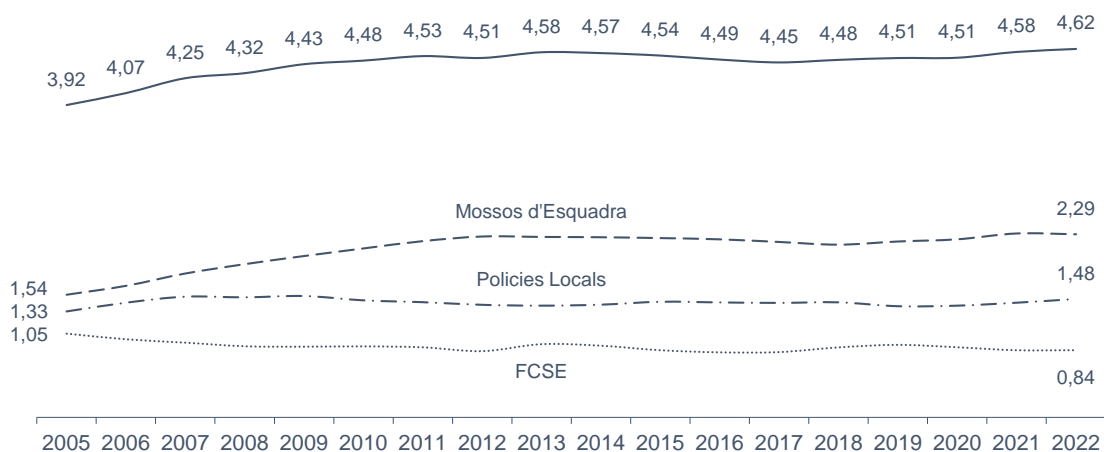
El total d'efectius s'ha incrementat un 8,1% respecte del 2019, any que va presentar una disminució rellevant d'efectius per l'increment de jubilacions a causa de l'entrada en vigor del Reial decret 1449/2018, de 14 de desembre, pel qual s'estableix el coeficient reductor de l'edat de jubilació en favor dels policies locals al servei de les entitats que integren l'Administració local.

L'evolució interanual 2021-2022 presenta un increment d'efectius d'un 3,6%. Cal destacar, també, que l'any 2022 es va constituir la Policia Local de Breda.

El 2022, la ràtio d'efectius policials per 1.000 habitants va arribar a 4,62, amb un creixement de 0,07 punts el 2021 i de 0,04 punts el 2022. Val a dir que, com a conseqüència del nou sostre per a la PG-ME, la ràtio objectiu passa de 2,3 a 2,6.

Pel que fa a les policies locals, en el còmput conjunt es té en compte la població total de Catalunya, que el 2022 se situa en 1,49 efectius per cada 1.000 habitants, una taxa que es troba dins de la recomanació de la Moció 156/VI sobre la política de la seguretat ciutadana, aprovada el 16 de maig de 2002 pel Parlament de Catalunya, que estableix una ràtio per a les policies locals d'entre 1,3 i 1'5. Ara bé, atès que les policies locals només són presents en 217 municipis, que cobreixen el 89,9% de la població de Catalunya, també cal assenyalar que la ràtio d'efectius en aquests municipis és d'1,66 policies per cada 1.000 habitants.

Gràfic 4. Evolució de la ràtio d'efectius policials per 1.000 habitants. 2005-2022

Font: DGP, DGCPL, MIR, Idescat

Taula 1 - Efectius de les policies locals totals i taxes per 1.000 habitants. 2019-2022

Efectius	2019	2020	2021	2022
Total	10.703	10.904	11.167	11.572
Efectius per mil habitants (total població de Catalunya)	1,39	1,41	1,44	1,49
Efectius per mil habitants (població amb servei de policia local)	1,56	1,56	1,61	1,66

Font: DGCP

Bombers

El Pla de desplegament de recursos humans de bombers, elaborat en aplicació del Pla estratègic de la Direcció General de Prevenció, Extinció d'Incendis i Salvaments del Departament d'Interior per al període 2017-2022 (Acord de Govern GOV126/2016, de 27 de novembre), identifica les necessitats actuals i futures en matèria de personal.

- Cadascun dels anys 2021 i 2022 s'han incorporat 250 bombers i bomberes als parcs de bombers professionals, amb l'objectiu de corregir el dèficit d'efectius respecte de la plantilla objectiu, necessaris per realitzar les sortides per atendre les emergències amb eficàcia i seguretat acceptables. L'any 2022 finalitza amb 2.644 bombers funcionaris de la Generalitat de Catalunya.
- Quant a l'escala tècnica, l'any 2021 s'han incorporat 112 caporals i caporales i 40 sergents i sergents per tal de corregir una part del defecte de comandaments de torn dels parcs de bombers professionals, necessaris per gestionar el personal de torn, dinamitzar la guàrdia amb activitats operatives d'entrenament, gestionar les sortides a les actuacions i realitzar la funció de comandament dels equips de treball a les intervencions.
- També en l'escala tècnica, l'any 2021 s'han incorporat 40 oficials i oficials, en un moment en el qual no hi havia cap efectiu d'aquesta categoria al cos de Bombers, per tal de disposar al territori de comandaments d'aquesta categoria, per exercir la funció de caps d'intervenció en sinistres d'una certa magnitud o dificultat tècnica prou rellevant.
- En l'escala executiva, l'any 2022 s'han incorporat 15 sotsinspectors i sotsinspectores per tal de disposar al territori de comandaments d'aquesta categoria, per exercir la funció de caps d'intervenció en sinistres d'una magnitud o dificultat tècnica rellevant i també per exercir la funció de coordinació a les sales de control del territori.
- Davant els efectes produïts pel canvi climàtic, amb condicions meteorològiques molt adverses i l'existència d'episodis crítics de simultaneïtat d'incendis que no es vivien des de fa anys, el Departament d'Interior crea l'any 2022 **154 llocs de**

treball laboral de suport al cos de Bombers, de diferents especialitats de suport operatiu al cos.

- L'any 2021 s'executa el procés per incorporar 200 bombers i bomberes voluntaris, que va finalitzar el 2022, quan es va iniciar un nou procés per incorporar-ne 300 més. L'any 2022 finalitza amb 1.934 bombers i bomberes voluntaris de la Generalitat de Catalunya.
- L'any 2021 també s'ha dotat diàriament de personal sanitari una segona base del grup d'actuacions especials amb helicòpter (la Seu d'Urgell-Tírvia), afegida a la base de Sabadell, per tal que els serveis de salvaments i rescats de muntanya es duiguin a terme amb metge a la tripulació i millorar l'atenció sanitària de les persones afectades.
- El Grup Caní de Recerca es desplega l'any 2021 a dues seus, Lleida i Vic. Aquest grup especial ofereix una prestació operativa superior en les actuacions de recerca de persones, amb l'ús d'unitats canines.
- L'any 2022 s'ha obert una nova base de bombers del Grup d'Actuacions Especials a Valls, per donar una millor cobertura territorial als serveis de salvament i rescat, i també s'ha augmentat la dotació del Grup de Submarinistes, per tal de poder treballar amb un grau de seguretat més alt, i són 4 efectius de guàrdia diàriament.

Agents rurals

La plantilla del Cos d'Agents Rurals estava formada el 2021 per un total de 482 persones. El 2022 va passar a 489 efectius, gràcies a la incorporació de sotsinspectors i sotsinspectores de torn lliure de l'oposició 233/2018. A aquests, s'hi han de sumar els 41 tècnics i tècniques operadors de control (TEOC): 21 a la Sala Central de Comunicacions i 20 a les sales regionals.

El canvi més significatiu d'aquest període va ser l'**increment de personal d'administració i serveis** de la Direcció General dels Agents Rurals, que va passar de 23 persones el 2020 a 43 el 2022, per tal de poder desenvolupar les tasques que la Direcció General va assumir amb el canvi de departament (i que anteriorment estaven assignades a l'estructura central del departament d'adscripció).

Durant el 2021 i el 2022 es van desenvolupar les proves selectives de la convocatòria 01/20 d'accés a l'escala bàsica, categoria d'agent, corresponent a l'oferta d'ocupació pública del 2017. El novembre de 2022, 55 aspirants van començar el curs selectiu de 500 hores. Aquest ha sigut el primer curs de selecció planificat, elaborat i impartit íntegrament amb l'Institut de Seguretat Pública de Catalunya.

Seguint amb l'impuls marcat pel Pla estratègic del Cos d'Agents Rurals 2019-2024, aprovat pel Govern de la Generalitat el maig de 2019, l'any 2022 es van iniciar **dos nous processos de selecció**: accés a sotsinspector/a de l'escala executiva (convocatòria 3/2022), amb 35 places (23 de promoció interna i 12 de torn lliure) i una convocatòria d'accés a agent de l'escala bàsica (convocatòria 4/22), amb 110 places.

Feminització dels cossos operatius de la seguretat i les emergències

La feminització dels cossos operatius de la seguretat i les emergències ha conformat durant aquesta legislatura un dels objectius estratègics del Govern de la Generalitat de Catalunya i, específicament, del Departament d'Interior. En aquest sentit, s'ha impulsat un procés de transformació dels cossos operatius i les seves cultures organitzatives des d'una vessant feminista amb l'objectiu d'afavorir la cultura de la igualtat i la transversalitat de gènere també en l'àmbit de la seguretat i les emergències.

Històricament, els cossos operatius de la seguretat i les emergències han constituït un àmbit molt masculinitzat en el qual les dones han estat infrarepresentades a tots els nivells de les estructures, especialment en les posicions de comandament. En aquest sentit, un dels objectius que persegueix la feminització és el de revertir aquesta situació i assolir una representació paritària d'homes i dones dins dels cossos a través de polítiques que busquen promoure la incorporació de dones a tots els nivells jeràrquics. Tot i això, la feminització implica un procés de transformació que va molt més enllà de la incorporació de dones i que planteja altres qüestions com, per exemple: **trencar estereotips i prejudicis de gènere; promoure i visibilitzar referents femenins; incorporar la perspectiva de gènere en els processos selectius** (tant en els d'accés als cossos com en els de promoció interna), a fi de suprimir biaixos de gènere existents que històricament han discriminat les dones o promoure lideratges feministes, entre d'altres.

Les motivacions per impulsar aquesta feminitzacions són diverses. D'una banda, per una voluntat que els cossos operatius siguin **cossos d'excel·lència, moderns i representatius** de la societat a qui serveixen i, per tant, paritaris. D'una altra banda, Catalunya té un compromís social amb la igualtat real i efectiva entre homes i dones, un dret fonamental que constitueix un valor cabdal en una societat democràtica i una necessitat essencial en una societat moderna, justa i equitativa. Cal no oblidar que la igualtat és, també, un mandat legal. A més, feminitzar implica diversificar les organitzacions, i existeix una àmplia evidència empírica dels avantatges i beneficis que hi aporta la diversitat (afavoreix la creativitat i la innovació, millora els processos de presa de decisions, incrementa la flexibilitat de les organitzacions, permet donar una millor resposta a les demandes i necessitats socials, incrementa el rendiment laboral, afavoreix la generació de coneixement, atrau i reté talent, reforça la responsabilitat social corporativa, etc.). En definitiva, per avançar de forma efectiva en la construcció dels cossos operatius que volem: inclusius, paritaris, moderns, eficients i representatius de la societat a la qual serveixen.

En conseqüència, entre el 2021 i el 2022 s'han impulsat les següents polítiques:

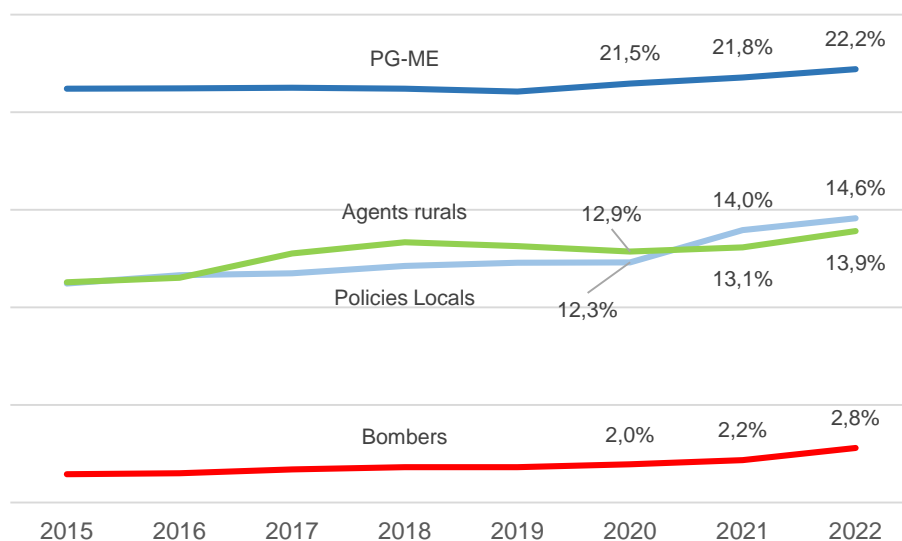
- **Reserva del 40% de places per a dones a les convocatòries d'accés**
 - La convocatòria 46/22, de gener de 2022, d'accés al cos de Mossos d'Esquadra, de les 840 places n'hi havia 336 reservades per ser proveïdes per dones i 504 de no reservades. Aquesta és la primera convocatòria en la qual s'introdueix la reserva de places per a dones, i el procés formatiu ha finalitzat amb el percentatge més alt de dones graduades de la història; les dones

representen el 34% del total d'agents graduats de la promoció (policies locals i mossos d'esquadra) i el 38,8% de les persones graduades per al cos de Mossos d'Esquadra (288 dones d'un total de 742 alumnes).

- **Reserva de places a les convocatòries de promoció interna**
- **Campanyes de sensibilització** dirigides a trencar estereotips de gènere, visibilitzar referents femenins dins dels cossos operatius i incrementar les candidatures de dones en les convocatòries
- **Revisió dels processos selectius** des de l'evidència empírica per corregir biaixos de gènere
- Impuls d'**anàlisis diagnòstiques** en matèria d'igualtat i d'assetjament dins dels cossos operatius
- **Formació a comandaments** per a la promoció de lideratges feministes
- **Formació per a persones formadores** en l'àmbit de la seguretat i les emergències per promoure la incorporació de la perspectiva de gènere en la docència
- Accions per a la **prevenció** d'actituds i conductes discriminatòries i per a la promoció del bon tracte dins de les organitzacions
- Priorització de l'**abordatge de les violències masclistes** i, especialment, de les violències sexuals (creació del Gabinet de Violències Sexuals, creació de l'Àrea Central de Violències Sexuals de la PG-ME, impuls d'anàlisis i investigacions per millorar l'abordatge de les violències masclistes, etc.)

L'any 2022 finalitza amb un 22,2% de dones a la Policia de la Generalitat – Mossos d'Esquadra, un 14,6% del total de policies locals, un 13,9% en el cos d'Agents Rurals i un 2,8% en el cos de Bombers de la Generalitat.

Gràfic 5. Evolució del percentatge de dones als diferents cossos operatius. 2015-2022

Font: DGP, DGCPL, DGPEIS, DGAR

3. Publicacions i fonts de dades sobre seguretat del Departament d'Interior

De l'aprovació de la Llei 4/2003 ençà, l'avenç de les tecnologies i les comunicacions ha impactat de manera exponencial en la seguretat i les emergències, i, al seu torn, en la generació de dades i la manera de recollir-les i tractar-les, però també en les possibilitats d'analitzar-les i publicar-les. En paral·lel, també hi ha hagut una transformació a les administracions (en part, empeses per la societat) per retre comptes de la seva activitat i posar a disposició de la ciutadania, i de qualsevol institució i organització pública o privada, dades i informacions que anteriorment no es publicaven. Aquest canvi s'ha fet a través de les polítiques de transparència i bon govern que persegueixen una comunicació entre l'Administració i la ciutadania de caràcter bidireccional, permanent i transparent.

Entre el 2003 i l'actualitat, les portes del Govern s'han obert a la ciutadania perquè participi en l'elaboració de les polítiques públiques i, d'aquesta manera, les institucions siguin mereixedores de la seva confiança. D'això se'n diu retornar la política a la ciutadania, perquè les ciutadanes i ciutadans tinguin la informació que necessitin o vulguin conèixer i participin en la presa de decisions. Per aconseguir-ho, cal consolidar unes institucions transparents, rigoroses i capaces de respondre a les demandes de la ciutadania del segle XXI.

Així, la Generalitat es va plantejar quatre grans reptes en matèria de govern obert:

Garantir una aplicació rigorosa i efectiva de la Llei de transparència, d'accés a la informació pública i bon govern.

Implantar un sistema de govern obert dins l'Administració catalana que integri les polítiques de transparència, de dades obertes i de participació ciutadana.

Lluitar contra la corrupció: màxima transparència i informació pel que fa a la contractació i a les subvencions.

Contractar de forma legalment i èticament impecable, socialment responsable i eficient.

Això no obstant, la peça clau és la ciutadania, atès que en tota política de govern obert, l'element principal és la ciutadania, que és qui pot fer ús de les dades i de la informació que se li ofereix per col·laborar en la millora del funcionament de l'Administració. Per això, hi ha l'anhel que una ciutadania activa utilitzi la informació no només com a mecanisme de control i d'avaluació dels qui prenen les decisions, sinó també amb la finalitat de participar-hi i contribuir a millorar les polítiques públiques.

En aquest marc, i a punt d'arribar al primer quart del segle XXI, no es pot negar que les dades són la principal font de coneixement a l'hora de prendre decisions i dissenyar polítiques públiques, atesa la informació que proporcionen. Aquesta informació genera valor social i econòmic, que opera tant en l'esfera pública com en la privada. En aquest sentit, els particulars i les empreses utilitzen dades privades, però també dades

públiques per realitzar canvis organitzatius, estructurals, de mercat, etc.; són útils per analitzar patrons i tendències, necessàries per prendre decisions i imprescindibles per resoldre problemes complexos. I les administracions públiques són qui ha de garantir i facilitar que les dades siguin accessibles, usables i de qualitat.

L'Administració de la Generalitat de Catalunya es troba en un procés de transformació digital per avançar cap a una organització orientada a les dades. La gran quantitat, diversitat i tipus d'informació amb què treballa s'ha incrementat de manera molt significativa durant els darrers anys, i també ho han fet la responsabilitat i la sensibilització públiques envers l'ús que es fa de les dades. És per això que s'ha definit una estratègia de dades per situar la Generalitat com una administració referent del segle XXI en la transformació digital i en el disseny de nous serveis públics digitals, proactius i personalitzats, que donin resposta a les noves demandes socials.

En aquest sentit, el capítol I del Decret 76/2020, de 4 d'agost, d'Administració digital, estableix el marc de treball i regula els instruments organitzatius necessaris per desplegar el model de govern de les dades de l'Administració de la Generalitat i del seu sector públic.

El model de govern de les dades s'estableix d'acord amb els principis i requeriments previstos en el marc de la normativa vigent de protecció de dades, transparència i accés a la informació, i estadística oficial, i en garanteix la interoperabilitat i la reutilització.

En aquest context, l'Administració de la Generalitat estableix un model de govern de les dades, que és l'instrument organitzatiu que determina els criteris i elements que defineixen el govern de les dades a l'Administració de la Generalitat.

L'actual Direcció General d'Administració Digital (DGAD),⁵ com a màxima responsable i garant del procés d'obertura de dades, vetlla pel compliment d'aquest model i per la gestió correcta i adequada del seu desplegament, i és l'encarregada de definir les polítiques, el model de relació i les accions de gestió del canvi necessaris per implementar-lo a tots els departaments i entitats del sector públic.

Pel que fa al Departament d'Interior de la Generalitat de Catalunya, el **Pla general de seguretat de Catalunya**, l'**Enquesta de seguretat pública de Catalunya** (ESPC) i l'**Informe sobre la seguretat a Catalunya** constitueixen els instruments principals per al diagnòstic, l'anàlisi i la planificació de la seguretat, per donar compliment al mandat de la Llei 4/2003, de 7 d'abril, d'ordenació del sistema de seguretat pública de Catalunya, els quals es poden complementar amb aquelles altres operacions d'enquestes i d'obtenció de dades que es considerin necessàries. L'article 22.a) d'aquest text legal també preveu que el Govern, especialment per mitjà del Departament d'Interior, d'acord amb la normativa estadística vigent a Catalunya, ha de promoure "la innovació, el desenvolupament i la consolidació de les activitats estadístiques en matèria de seguretat, a fi de constituir un sistema estadístic coherent,

⁵ Anteriorment, la Direcció General de Transparència i Dades Obertes.

fiable, actualitzat, equiparable amb els sistemes de l'entorn i útil per a la presa de decisions en els àmbits de l'Administració relacionats amb la seguretat pública”.

La ràpida instauració de sistemes de dades obertes i la diversitat d'espais en què es pot consultar la informació que es genera en el si de les institucions i, en concret, de les diferents unitats i entitats adscrites o dependents del Departament d'Interior, s'ha produït especialment arran de l'aprovació de normativa de transparència, accés a la informació i bon govern, mitjançant la Llei 19/2014 (LTIBG).

En compliment de la normativa esmentada i amb la voluntat d'esdevenir una institució oberta a la ciutadania, transparent, s'ha desplegat l'estratègia de la Generalitat en matèria de dades obertes, però sempre salvaguardant les dades personals, que en general estan emparades pels límits al dret d'accés a la informació pública, previstos en l'article 21 de la LTIBG, en concret, les lletres a, b, c i f del primer apartat, que fan referència a la seguretat pública, la investigació o la sanció de les infraccions penals, administratives o disciplinàries, el secret o la confidencialitat en els procediments tramitats per l'Administració pública i la intimitat i els altres drets privats legítims, i, així mateix, d'acord amb el segon apartat de l'article 21, que denega o restringeix l'accés a la informació quan estigui establert en una norma amb rang de llei.

En acabar l'any 2022, al **portal de dades obertes**⁶ hi havia **120 resultats en matèria de seguretat** (96 conjunts de dades, 23 enllaços a pàgines web i 1 mapa), dels quals 50 eren relacionats amb la policia (47 conjunts de dades), 22 relacionats amb trànsit (17 conjunts de dades), 22 relacionats amb emergències (6 conjunts de dades), 12 conjunts de dades sobre bombers, 10 conjunts de dades de protecció civil, 8 conjunts de dades de formació, 3 conjunts de dades del 112, 3 conjunts de dades de seguretat privada, 3 conjunts de dades de seguretat ciutadana i 2 conjunts de dades sobre agents rurals. Val a dir que alguns conjunts de dades poden estar relacionats amb més d'un dels àmbits esmentats.

Però, més enllà dels conjunts de dades, pàgines o mapes publicats a dades obertes, el Departament també publica i ha anat publicant informació accessible a través d'internet.

Per una part, la informació sobre les enquestes de seguretat (incloent-hi l'Enquesta de seguretat pública de Catalunya, l'Enquesta de convivència escolar, l'Enquesta de violències masclistes de Catalunya i l'Enquesta de violències sexuals de Catalunya) s'ha posat a disposició de la ciutadania i de les autoritats per diversos canals. En primer lloc, amb la publicació dels informes de resultats⁷ al web del Departament. En segon lloc, amb la incorporació dels resultats als informes sobre la seguretat a Catalunya. Però també amb les presentacions dels resultats al Parlament de Catalunya, en rodes de premsa, reunions internes o en altres actes, jornades i seminaris. A més, properament s'incorporaran al portal de dades obertes les bases de dades de les diferents enquestes.

⁶ <<https://analisi.transparenciacatalunya.cat/browse?q=seguretat&sortBy=relevance#>>

⁷ <https://interior.gencat.cat/ca/el_departament/publicacions/seguretat/estudis-i-enquestes/>

Així mateix, la Policia de la Generalitat – Mossos d'Esquadra publica cada any una evolució dels fets penals coneguts⁸ i resolts per fet principal a tot Catalunya, per regions policials, per àmbits (transport públic, aeroports, xarxa viària), les actuacions de resposta per regió policial, denúncies rebudes i els motius, controls policials, intervencions en accidents per àrees regionals, controls d'alcoholèmia i substàncies estupefaents, detencions, etc.

En el mateix sentit, cada any es publica l'**Informe de les policies locals a Catalunya**,⁹ sent la de 2022 la vuitena edició, que inclou les dades organitzatives relatives al conjunt de policies locals de Catalunya i la seva activitat, d'acord amb les dades introduïdes en el Sistema d'Informació Policial (SIP), que és la base de dades compartida amb els Mossos d'Esquadra, en què s'introdueixen les dades de fets delictius coneguts a Catalunya.

Pel que fa a la informació sobre la seguretat viària, el Servei Català de Trànsit publica, des de 1998, un **informe anual sobre sinistralitat**,¹⁰ que inclou dades sobre els indicadors d'accidentalitat, de positius en toxicologia, elements de seguretat passiva o comparatives europees. Les dades sobre accidentalitat i persones mortes en accident de trànsit s'analitzen tan pel que fa a l'any en curs com les evolucions temporals.

I, com a recopilatori, s'ha de fer referència a les memòries anuals del Departament d'Interior,¹¹ publicades des de l'any 1997 (quan era Departament de Governació) i que recullen l'activitat de totes les unitats i ens que l'integren.

Més enllà d'aquests conjunts de dades i publicacions, l'activitat ordinària del Departament també genera una gran quantitat d'informació que, en molts casos, acaba sent publicada (i consultable) de manera directa o indirecta. Un primer exemple són les notes de premsa publicades pel Departament o per les diferents unitats directives i en què es recull el dia a dia de la seguretat a Catalunya, o les informacions o compareixences en relació amb les publicacions dels productes abans esmentats, relacionats amb dies commemoratius o amb juntes locals de seguretat, entre d'altres. Un altre exemple són les compareixences públiques o respostes a peticions escrites tant del conseller com dels càrrecs del Departament davant les diferents institucions, especialment en el Parlament de Catalunya, i que s'incorporen al Diari de Sessions o al Butlletí Oficial del Parlament, tots ells disponibles per a la consulta pública.

És per tot això que les darreres edicions d'aquest Informe sobre la seguretat a Catalunya se'n replantegen els continguts i l'estructura, amb l'objectiu que pugui aportar una visió integradora de totes les fonts d'informació i punts de vista complementaris amb valor afegit.

⁸ <https://mossos.gencat.cat/ca/els_mossos_desquadra/indicadors_i_qualitat/estadistica/>

⁹ <https://interior.gencat.cat/ca/arees_dactuacio/policia/coordinacio_de_la_policia_de_catalunya/informes-estudis-policies-locales/>

¹⁰ <https://transit.gencat.cat/ca/seguretat_viaria/publicacions/estadistiques_generals_sobre_accidentalitat/>

¹¹ <https://interior.gencat.cat/ca/el_departament/publicacions/memoria_anual/anys-anteriors/>

4. Seguretat ciutadana

L'edició 2022 de l'Enquesta de seguretat pública de Catalunya

L'Enquesta de seguretat pública de Catalunya (ESPC) és un instrument que posa de manifest el compromís del Departament amb la recerca en l'àmbit de la seguretat i la seva percepció. Més enllà del treball operatiu, imprescindible en un camp com el de la seguretat pública, les enquestes permeten conèixer una altra perspectiva sobre allò que passa, a qui li passa i, una cosa molt important, quin és l'impacte que suposa per a les persones que ho pateixen.

És fonamental disposar d'instruments d'aquestes característiques per complementar la dada policial i, d'aquesta manera, treballar amb un retrat més acurat de l'estat de la seguretat i les percepcions de la ciutadania. Les enquestes dutes a terme des del Gabinet de Seguretat i Polítiques Transversals permeten avançar en aquesta direcció.

Les **enquestes de victimització** presenten un primer repte conceptual que demana un posicionament envers allò que volem registrar. En aquest sentit, l'objecte d'un estudi d'aquestes característiques pot tenir dues aproximacions:

- Una aproximació penal, que ens permeti conèixer quins fets ha patit la ciutadania d'aquells que jurídicament definim des del principi de tipicitat del dret penal.
- Una aproximació des de la victimologia que registri aquelles experiències que, més enllà del que el Codi penal estableix com a delictes, fan que les persones enquestades s'identifiquin com a víctimes.

El posicionament és rellevant donat que no tots els àmbits victimològics es comporten de manera homogènia. En trobem alguns on els fets registrats tenen una identificació immediata amb la criminalitat (robatoris al domicili, agressions físiques...) i d'altres com els enganys, frau i estafes, en què la tipologia registrada es mostra més ambivalent.

Aquesta reflexió és convenient, especialment en els registres posteriors a la pandèmia, pel que fa a l'àmbit dels enganys, frau i estafes, i en relació a la construcció de l'**índex de victimització**, aquell que ens informa de quin és el percentatge de persones que com a mínim han patit un tipus de fet.

Així doncs, aquest àmbit, incorporat a l'estudi en l'edició de 2015, presenta un volum de registres sovint no identificables amb tipologies penals, i en les dues darreres edicions (2020 i 2022) ha experimentat un creixement que condiona a l'alça l'indicador global de victimització delictiva. Aquesta realitat, comuna amb altres estudis, ha portat a presentar dades de victimització excloent l'àmbit sencer, cosa que tampoc suposa una bona solució donat que s'exclouen tots els casos, els clarament tipificats com a delictes i els que poden no ser-ho.

Fets els aclariments i amb tots els matisos que calgui, la presentació de resultats de l'ESPC 2022 considera adient incloure l'àmbit i computar-lo dins l'indicador global per posar en valor el sentiment de victimització i evidenciar una realitat: l'**increment de l'entorn virtual com a escenari de victimització**.

L'edició de 2022 registra els fets declarats per 7.995 catalans i catalanes de 16 anys i més. L'índex de victimització, el percentatge de persones que com a mínim ha patit un fet, com dèiem, requereix una doble interpretació derivada dels problemes que genera l'àmbit dels enganys, frauds i estafes, una realitat que l'estudi ja va posar de manifest en l'edició de 2020. Quan s'hi inclou l'àmbit, l'índex augmenta en 4,8 punts respecte a l'edició de 2020 i se situa en el 32,4%. Quan se n'exclouen les estafes, l'indicador cau al 25,8%. Per tant, podem confirmar que la victimització retorna a valors anteriors a la pandèmia en tots els àmbits llevat dels enganys, frauds i estafes, que, especialment des de l'edició de 2020, registren un augment continuat des que van ser incorporats el 2015.

El 33,9% dels fets registrats han estat de l'àmbit dels enganys, frauds i estafes. Més del 60% dels fets de l'àmbit s'identifiquen amb càrrecs indeguts a la targeta i engany en la compra d'un producte o servei. Només aquests dos fets representen més del 20% del total de fets registrats, però alhora són els menys recordats de manera espontània. Aquesta dada és rellevant per dues raons: en primer lloc, confirma que l'indicador global de victimització està condicionat a l'alça per aquest subàmbit, i en segon, ens ajuda a perfilar l'impacte i la naturalesa d'un percentatge rellevant de la victimització patida a Catalunya.

En aquests darrer sentit, els resultats de l'edició d'enguany es mantenen alineats amb les conclusions d'edicions passades. **La victimització a Catalunya, de forma general, deixa una empremta feble en les persones que la pateixen.**

De les persones victimitzades (32,4%), aquelles que finalment acabaran declarant algun tipus de fet, només una quarta part ho recorda de forma espontània (8,4%), abans de ser preguntada directament pel cistell de fets. Aquest record espontani, lògicament, no es comporta de la mateixa manera en tots els àmbits. Així, les persones victimitzades per enganys, frauds i estafes recorden molt menys les seves experiències de manera espontània (al voltant del 5%) en comparació amb d'altres fets com l'atrancament o l'estrebada (per damunt del 75%), o el robatori al domicili (lleugerament per sota del 75%). Alhora, les molèsties associades a l'experiència victimitzadora són superiors (7 en un escala de 0 a 10) a les afectacions psicològiques (5,5 en una escala de 0 a 10), cosa que confirma la idea d'una **victimització de "baixa intensitat" o "impacte emocional moderat"**.

Cal tenir present, però, que les dones manifesten valors mitjans superiors en les molèsties (7,4 per 6,7 en homes) i en les afectacions psicològiques (6,1 per 5 en homes), molt probablement com a causa d'un tipus de victimització amb un impacte més gran, lleugerament més patida per dones que per homes. De la mateixa manera, el grup d'edat de 65 o més anys se situa mig punt per damunt del valor mitjà (5,5) pel que fa a les afectacions psicològiques associades. Els joves de 16 a 25 anys ho fan mig punt per sota, cosa que posa de manifest que el camp de les percepcions o l'impacte rebut per l'experiència i el de la victimització no sempre van de la mà i que és necessari analitzar les dades des de perspectives diferents.

L'ESPC no està plantejada com un estudi específic sobre violència masclista. Per la naturalesa d'aquest tipus de fets i per la cura amb què cal tractar aquestes situacions per evitar episodis revictimitzadors, el Gabinet de Seguretat i Polítiques Transversals

disposa de dos estudis (l'Enquesta de violències masclistes de Catalunya, EVMC, que s'elabora cada 5 anys i de la qual es parlarà més endavant, i l'Enquesta de violències sexuals de Catalunya, EVS, que va tenir una primera edició el 2019) en els quals el qüestionari i el treball de camp han estat dissenyats prioritzant les necessitats particulars en què poden trobar-se les dones víctimes d'aquests tipus de fets. Malgrat això, la realitat de la violència masclista es deixa veure fàcilment en el retrat global de la victimització a Catalunya.

Analitzant el subàmbit de la victimització personal, el que recull com a fets les agressions físiques (i els seus intents), les amenaces i les coaccions, s'observa que al voltant del 80% de les agressions tenen un home o diversos com a autors dels fets. En un 45% dels casos registrats, aquestes agressions, amenaces, coaccions i intimidacions van ser dutes a terme per una persona coneguda. Entre aquestes, es destaquen tres perfils diferenciats: parelles, exparelles o familiars (25,7%), persones de la feina o relacionades amb els estudis (27,4%) i persones de l'entorn, el barri on es viu, principalment (38,5%). Quan les agressions provenen de l'entorn de la feina o els estudis o bé de gent coneguda del barri, la distribució entre els homes i les dones que les pateixen és prou equilibrada. No obstant això, quan provenen de l'àmbit de la parella, exparella o la família el repartiment es descompensa molt a favor de les dones (75,3%) respecte dels homes agredits (24,6%). Malgrat que l'ESPC no és un estudi d'aquestes característiques, com ja apuntàvem anteriorment, les violències masclistes són clarament identificables sobre el global de la victimització a Catalunya i pot ajudar a complementar els resultats de l'EVMC, en els períodes entre les seves edicions i pel que fa als casos de violència domèstica patits per homes (fills, pares o avis).

D'altra banda, el 12,7% de les agressions, intents i amenaces i coaccions (fets de l'àmbit de les persones) van tenir un caràcter sexual. D'entre les agressions, intents i amenaces o coaccions de caràcter sexual, el 6% les han patit homes i el 94%, dones, principalment de les franges d'edat més joves: el 47% d'entre 16 a 25 anys i el 32,5% d'entre 16 i 40.

L'ESPC disposa d'un mòdul dedicat a la percepció de seguretat declarada per les persones participants. Una de les aproximacions que conté és del tipus cognitiu, encarregada de registrar l'**apreciació que les persones fan de la seguretat al seu municipi**. En aquest sentit, s'aprecia una tendència a la baixa respecte de les últimes dues edicions, però el valor es manté lleugerament per damunt de la mitjana de tota la sèrie temporal (6,5 sobre 10). No s'aprecien diferències significatives entre homes i dones ni entre grups d'edat, però es confirma el que apunta bona part de la literatura existent: s'observa que les persones que han patit alguna experiència victimitzadora declaren un nivell de seguretat al seu municipi menor que les que no n'han patit (5,9 i 6,9, respectivament).

No obstant això, quan es valora la percepció de seguretat de tipus comportamental, aquella encarregada de registrar les possibles mesures d'autoprotecció que adopten les persones per protegir-se, s'observen diferències prou significatives. A la pregunta de si s'ha deixat de fer coses per por de ser víctimes d'un delictes, el 66,3% declaren que no: un 78% dels homes i un 55,1% de les dones. Quan es desglossen les opcions de resposta que, amb independència de la freqüència, suposen una resposta

afirmativa, les dones que modifiquen el seu comportament per por són el doble que els homes (44,5% i 21,8%, respectivament).

Aquests són exemples de com es poden copsar diferències en la relació que homes i dones mantenen amb la seguretat i la seva percepció aplicant la perspectiva de gènere a les anàlisis de les dades.

De la mateixa manera, l'edició 2022 de l'ESPC deixa conclusions rellevants quan s'observa la realitat socioeconòmica de les persones que participen a l'estudi. De forma molt evident es detecta una correlació forta entre la victimització i l'estatus econòmic. El subgrup de persones que declara arribar a final de mes molt malament presenta un percentatge de victimització significativament per damunt de la mitjana (43,2%), i quan s'analitza àmbit per àmbit, aquesta realitat es manté constant, llevat del cas de les segones residències i els negocis urbans, que, per les mateixes raons, passen a ocupar els percentatges més baixos.

Pot concloure's que **un entorn de vulnerabilitat i desigualtat condiciona el nivell de seguretat de les persones i la percepció d'inseguretat** que aquestes manifesten. Entre les persones que declaren arribar molt bé a final de mes i les que ho fan molt malament existeix mig punt de diferència a l'hora de valorar la seguretat del seu municipi (6,9 i 6,4). Es troben també diferències significatives entre els dos grups quan s'analitza la variable que parla sobre el canvi d'hàbits, és a dir, deixar de fer coses per por de ser víctimes d'un delictes: el 70,5% de les persones que arriben molt bé a final de mes no han deixat de fer coses; per als que hi arriben molt malament el valor disminueix en 10 punts, un 60,8%. Finalment, les persones amb dificultats econòmiques manifesten més preocupació per la delinqüència del lloc on viuen que les persones que no en tenen. Entre les persones que arriben molt malament a final de mes només un 23,7% manifesta que està gens preocupada per la delinqüència del lloc on viu, i un 31,1% entre les que acaben el mes molt bé.

Evolució dels fets penals coneguts

L'any 2022 la Policia de la Generalitat – Mossos d'Esquadra i les policies locals de Catalunya van tenir coneixement de 570.387 fets delictius. Això suposa un 21,57% més que l'any 2021, però una xifra que es troba entre les de 2018 (564.820) i de 2019 (578.734). És a dir, la tornada a una situació similar a la d'abans de la pandèmia.

Malgrat petites diferències en l'evolució de les grans tipologies penals, els delictes contra el patrimoni suposen més d'un 80% dels fets coneguts (un 81% el 2021 i un 82,6% el 2022); els fets contra les persones, al voltant del 10% (un 11% el 2021 i un 9,8% el 2022), i la resta de fets, al voltant del 8% (un 8% el 2021 i un 7,6% el 2022).

Entre els fets contra les persones, els més habituals són les lesions (un 30,9% el 2022), les amenaces (un 27,1%) i els maltractaments en l'àmbit de la llar (un 15,6%). L'any 2022 van haver-hi 60 homicidis o assassinats consumats dels quals van tenir coneixement la PG-ME o els cossos de policia local, i un que va ser instruït per la Guàrdia Civil. L'evolució dels darrers anys ha estat estable al voltant dels 60 casos anuals.

En el cas de les agressions i abusos sexuals, sí que s'ha produït un increment destacat, ja que els 3.275 fets coneguts l'any 2022 suposen un increment del 25,19% respecte al 2019. En aquest cas, una part de l'increment pot estar motivat per una **consciència social més gran i una predisposició més gran a denunciar** aquest tipus de fets per part de les víctimes.

Pel que fa als delictes contra el patrimoni, el gruix dels fets segueixen sent els furts, que el 2022 van suposar el 41,9% dels delictes contra el patrimoni. Ara bé, van tenir un descens del 14% dels coneguts el 2019. Quantitativament el segon fet més destacat són les estafes, que el 2022 van suposar el 19,8% dels fets contra el patrimoni. Ara bé, en aquest cas, respecte als coneguts el 2019 va haver-hi un increment de gairebé el 43%.

Entre la resta dels fets, hi ha grans variacions de les dades de 2022 respecte a les de 2019. Els delictes d'atemptat, resistència i desobediència, contra la salut pública o la conducció sota els efectes de begudes alcohòliques o drogues augmenten significativament, mentre que les negatives a sotmetre's a les proves d'alcoholèmia, els desordres públics o les organitzacions i grups criminals baixen més d'un 50%.

Els 814 delictes d'odi i discriminació coneguts el 2022 suposen un augment del 25,82% respecte del 2021, malgrat que només suposen el 0,15% dels fets coneguts.

Reptes i línies estratègiques de la Policia de la Generalitat – Mossos d'Esquadra

Més enllà dels fets penals més freqüents o més denunciats, els anys 2021 i 2022 la Policia de la Generalitat ha hagut de fer front a altres **reptes de seguretat**, ja sigui per la seva novetat, per la seva incidència o pel seu risc potencial.

En primer lloc cal garantir els recursos necessaris per fer front al repte de la **ciberseguretat** per combatre els ciberdelictes i les amenaces provinents d'aquest àmbit. Aquest repte és una conseqüència de la digitalització de la nostra societat i de l'increment d'activitat en l'espai virtual, i l'augment de les estafes seria l'exemple més clar de la necessitat d'abordar aquesta problemàtica.

En segon lloc, cal combatre la proliferació de **plantacions de marihuana**. L'increment de més del 30% de delictes contra la salut pública entre el 2019 i el 2022 és una mostra de la preocupació per aquest àmbit. Però el risc augmenta perquè tant la producció com la distribució posterior es professionalitzen i l'acaben duent a terme organitzacions criminals cada vegada més grans. Això pot comportar un augment de les mesures de seguretat per protegir aquesta activitat il·lícita i més violència entre els grups i envers la policia.

L'amenaça terrorista és global i persistent. Catalunya està en el nivell 4 d'amenaça terrorista des de 2015, i el 2017 va patir els atacs terroristes de Barcelona i Cambrils. Cal continuar amb la **lluita contra el terrorisme** per tal d'intentar evitar nous atacs.

Per acabar, cal seguir lluitant contra els delictes d'odi, que s'ha vist que també han augmentat de manera destacada; les violències masclistes, de les quals es parlarà en

detall més endavant, i lluitar contra les violències sexuals i posar fre als abusos i les agressions sexuals combatent els agressors.

Per fer front a aquests i altres reptes de la seguretat, les **línies estratègiques de treball** per als anys 2021 i 2022 han estat:

- L'impuls de noves unitats centrals com les d'odi i discriminació o de lluita contra els delictes sexuals, per garantir fer front contra aquest tipus d'il·lícits.
- La millora dels recursos materials per dur a terme la tasca policial, com pot ser l'actualització del parc mòbil i la nova uniformitat de seguretat ciutadana o la modernització de diferents recursos. Així mateix se segueix reforçant l'àmbit de la formació i el talent.
- L'adaptació de les infraestructures, com és la remodelació de la comissaria de Sant Martí i la construcció de tres noves comissaries: Torredembarra, la Jonquera i Mollerussa.
- L'inici d'una nova etapa en la seguretat ciutadana amb més proximitat del cos als barris i ciutats.
- A més, d'altres que s'han subratllat anteriorment en aquest informe com l'aprovació d'un pla d'igualtat, la feminització del cos des de la base fins a la línia de comandaments amb la introducció de la reserva de places del 40% i l'increment del sostre de la plantilla, juntament amb la garantia del relleu generacional amb la incorporació d'entre 7.000 i 8.000 agents nous.

Serveis i activitat de les policies locals

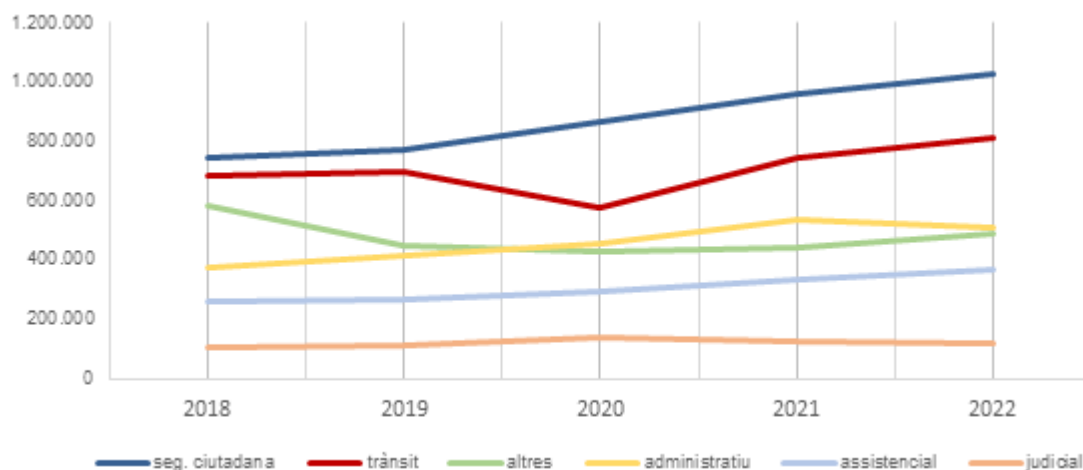
Un canvi estructural rellevant ha estat la **creació d'una direcció general de coordinació de les policies locals**, que inclou l'antiga subdirecció, formalitzada el juny de 2021 amb l'aprovació del Decret 255/2021, de 22 de juny, de reestructuració del Departament d'interior, malgrat que es va fer efectiva fora del període que tracta aquest informe, l'estiu de 2023, amb el nomenament del director general i s'ha començat el procés de desenvolupament d'una estructura adequada per a una unitat directiva d'aquest nivell.

Així mateix, la incorporació de mesures normatives amb l'entrada en vigor del Reial decret 1449/2018, de 14 de desembre, pel qual s'estableix el coeficient reductor de l'edat de jubilació en favor dels policies locals al servei de les entitats que integren l'Administració local, i la incorporació de la disposició addicional vuitena de la Llei 16/1991, de 10 de juliol, de les policies locals, que va ser afegida per la Llei 5/2020, del 29 d'abril, de mesures fiscals, financeres, administratives i del sector públic i de creació de l'impost sobre les instal·lacions que incideixen en el medi ambient, han tingut un impacte sobre els recursos humans policials: **rejuveniment de les plantilles amb augment de presència de dones**.

L'any 2021 mostra una distribució de l'activitat policial per àmbits d'actuació similar a la de l'etapa pre pandèmica però amb un augment important en el nombre d'actuacions respecte de les dades d'anys anteriors, sobretot en els tres àmbits de més operativitat:

trànsit, seguretat ciutadana i administratiu. Aquest augment de l'activitat policial s'emmarca en l'inici de la desescalada de les mesures de restricció de la mobilitat dins de Catalunya, celebració d'esdeveniments, augment d'aforaments i ampliació d'horaris.

Gràfic 6. Tipus de serveis i actuacions de les policies locals. 2018-2022

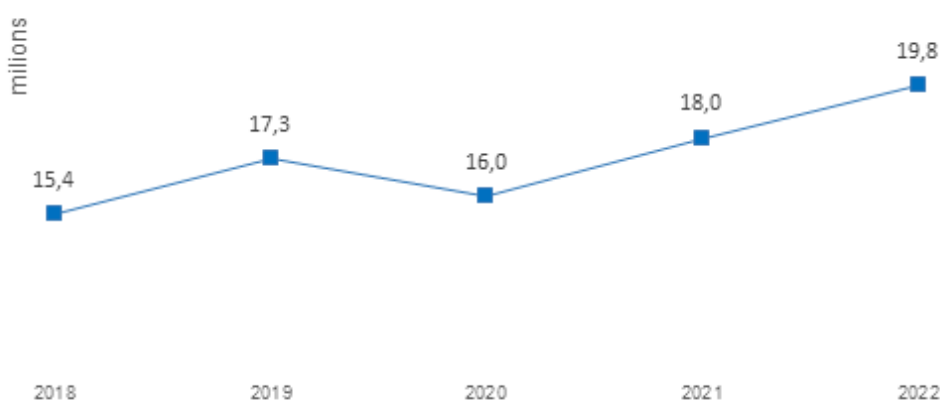

Font: DGCP

L'any 2022 segueix la tendència iniciada l'any anterior: els àmbits que mostren un nombre més alt de serveis realitzats són el de seguretat ciutadana i de trànsit, amb un increment d'un 7,2% i un 9,1% respectivament i que arriben al 30% de les actuacions. Gairebé un terç dels serveis realitzats per les policies locals (31,0%) pertanyen a l'àmbit de seguretat ciutadana amb més d'un milió de serveis, i gairebé una quarta part (24,4%, més de 800.000) són actuacions en matèria de trànsit.

Les consultes al SIP de les policies locals connectades presenten en els darrers dos anys un augment continuat que supera les dades anuals pre-pandèmiques.

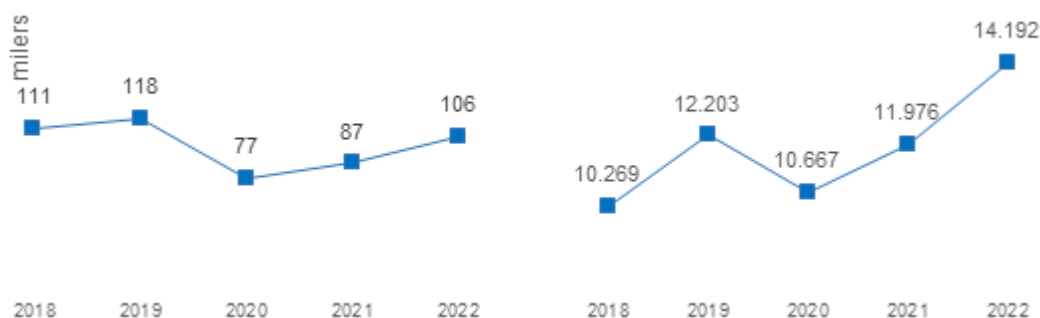
Gràfic 7. Consultes de les policies locals al Sistema d'Informació Policial (en milions). 2018-2022

Font: DGCP

Així mateix, els delictes per fet conegut principal i les detencions mostren aquesta tendència a l'alça des de 2021, encara que el nombre de delictes no supera els delictes anteriors al 2020.

Gràfic 8. Delictes per fet conegut principal 2018-2022 i Evolució detencions 2018-2022

Font: DGCP

Violències masclistes

Una de les principals novetats durant aquest període d'anàlisi ha estat l'aprovació de la Llei 17/2020, de 22 de desembre, que modifica la Llei 5/2008, del dret de les dones a erradicar la violència masclista. Tot i que la Llei 5/2008 ja va ser pionera i encara avui dia es considera avançada en la matèria, aquesta actualització legislativa té la vocació d'ampliar i reforçar alguns dels aspectes fonamentals, com són la **incorporació de les dones, nenes i adolescents transgènere en l'àmbit d'aplicació de la llei**; la inclusió de **nous conceptes** com la diligència deguda, el consentiment sexual, la victimització secundària i la interseccionalitat; i una **ampliació de formes** com són la violència digital, la violència obstètrica i contra els drets sexuals i reproductius, la violència de segon ordre, la violència vicària, i l'ampliació en els àmbits de les violències masclistes com en l'àmbit digital, en l'àmbit educatiu, en l'àmbit institucional o la violència en l'àmbit de la vida política i l'esfera pública.

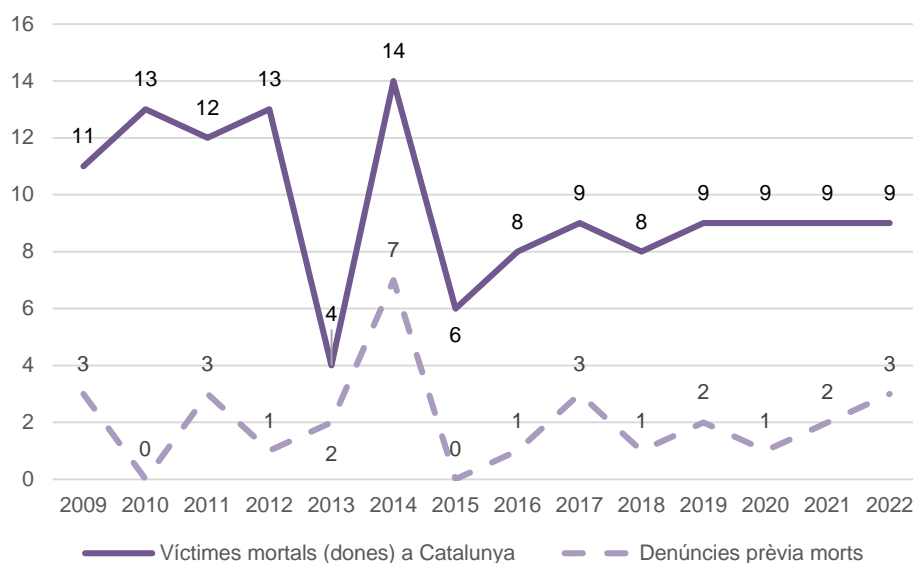
No obstant, les dades policials s'estructuren en fets penals (segons el Codi penal) i aquest fet dificulta fer l'anàlisi segons la llei catalana esmentada. Tal com ja s'ha fet en edicions anteriors, s'analitzen les dades de violència masclista en dos àmbits: en l'àmbit de la parella o exparella i en l'àmbit sociocomunitari (agressions sexuals). A banda, cal esmentar que el Departament d'Interior publica dades sobre violència masclista i domèstica¹² que permeten analitzar l'evolució d'aquests fets en els darrers anys a Catalunya.

¹² Estadística sobre violència masclista i domèstica. Departament d'Interior: https://interior.gencat.cat/ca/arees_dactuacio/seguretat/violencia_masclista/estadistica-sobre-violencia-masclista-domestica/dades-atencio-policial/

Violència masclista en l'àmbit de la parella

La situació més greu i extrema de la violència masclista s'esdevé quan les dones són assassinades per les seves parelles o exparelles, també anomenat **femicidi**, que posa de manifest la gravetat d'aquesta xacra. En els darrers anys la xifra no cessa i manté la dada de 9 víctimes l'any 2021 i 9 víctimes el 2022, fet que suposa un sumatori de 134 dones assassinades del 2009 al 2022 a Catalunya.

Gràfic 9. Dades de violència masclista en l'àmbit de la parella. Dones assassinades. 2009-2022

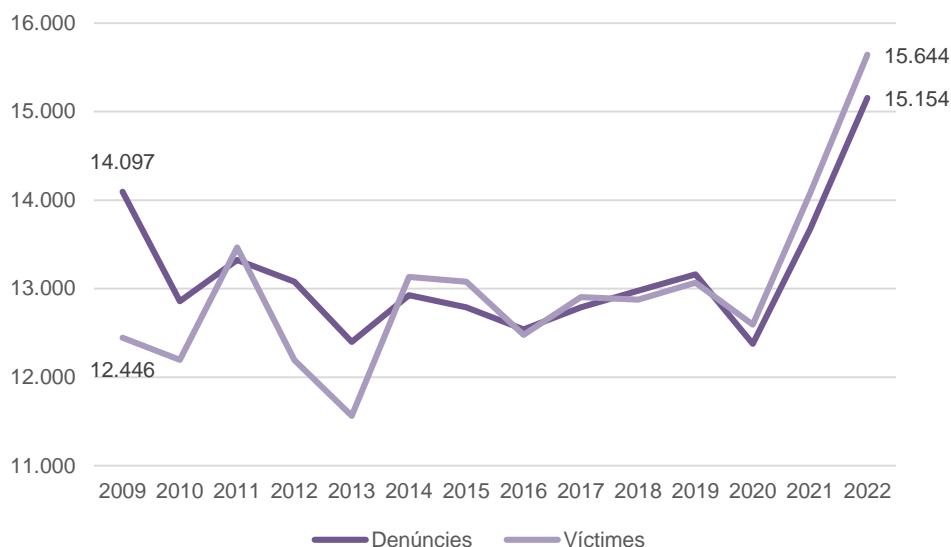

Font: Estadística sobre violència masclista i domèstica. Departament d'Interior

Tal com ja s'exposava en edicions anteriors, el nombre de denúncies prèvies al femicidi segueix sent mínim i, tot i que les xifres de les denúncies en aquest àmbit van augmentant, encara segueix havent-hi moltes situacions ocultes, anomenada també **xifra negra**.

Cal destacar, però, l'evolució de les denúncies de violència masclista en l'àmbit de la parella, que durant la pandèmia (any 2020) van descendir i a partir de 2021 es recuperen les xifres pre-pandèmiques i augmenten considerablement les dades l'any 2022, fet que ens situa en un aflorament de casos que arriben als serveis policials: concretament, de 2019 a 2022 es registra un augment del 15% en les denúncies.

Gràfic 10. Evolució de les denúncies i les víctimes de violència masclista en l'àmbit de la parella. 2009-2022

Font: Estadística sobre violència masclista i domèstica. Departament d'Interior

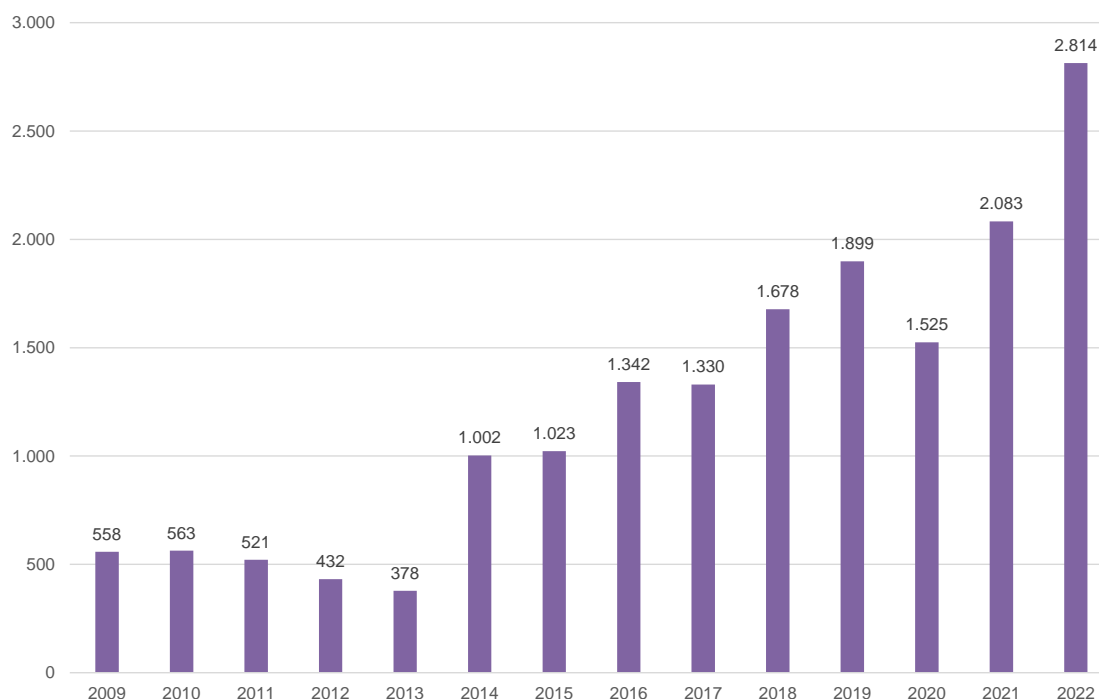
Violències sexuals

Pel que fa a les violències sexuals, es constata amb les dades policials que el descens que també s'havia produït durant el 2020 arran de la pandèmia es recupera de forma exponencial, amb uns nivells molt superiors als que s'havien produït en anys anteriors. Durant el 2021 es registren 2.083 fets en l'àmbit social o comunitari considerat com agressions i abusos sexuals i augmenten a 2.814 durant el 2022 (increment del 2021 al 2022 del 35%). I, de fet, de 2019 a 2022 hi ha un increment d'un 48% més de fets denunciats.

Les dades també indiquen que un 60% de les violències sexuals són produïdes per autors coneguts, la qual cosa significa que passen en entorns que la víctima considera segurs. I en un 40% dels casos, l'autor i la víctima no es coneixien.

A més, durant l'estiu de 2022 es va posar l'accent i la preocupació davant un fenomen en l'oci nocturn, atès que algunes situacions d'agressions grupals havien estat registrades dins les discoteques (51) i, d'una altra banda, s'havia produït un tipus d'agressió a través de punxades que alertava la sospita de poder ser una agressió sexual per submissió química. Se'n van registrar 206 denúncies, però no es va poder provar que fos per sotmetre la víctima a una situació de violència sexual.

Gràfic 11. Fets de violència masclista àmbit social o comunitari. Agressions i abusos sexuals

*L'any 2014 es va ampliar la tipologia de fets: a les agressions sexuals i les agressions sexuals amb penetració, s'hi afegeixen les agressions sexuals (víctima menor 13 anys), abusos sexuals, abusos sexuals (víctima menor 13 anys), abusos sexuals amb penetració, i assetjament sexual.

Font: Estadística sobre violència masclista i domèstica. Departament d'Interior

Algunes de les accions per fer front a aquesta problemàtica han estat el Protocol contra les violències sexuals en entorns d'oci i el Pla d'acció contra les violències sexuals en entorns d'oci.

D'una banda, el **Protocol de seguretat contra les violències sexuals en entorns d'oci** té l'objectiu de prevenir atacs contra la llibertat i indemnitat sexuals de les persones i donar-hi la millor resposta. Per tant, el Protocol és un punt de partida en l'actuació i coordinació dels diferents professionals de la seguretat que exerceixen les seves funcions a Catalunya. L'àmbit territorial del Protocol és tot el territori de Catalunya i l'apliquen la Policia de la Generalitat – Mossos d'Esquadra, les policies locals, els professionals de la seguretat privada i les entitats que s'hi adhereixin. El Protocol s'aplica a tots els establiments, persones, organismes o entitats, tant públics com privats, que formalitzin la seva adhesió. A més, en el Protocol es dota de contingut i criteris interpretatius l'assetjament sexual no penal, és a dir, el constituti d'infracció administrativa, per tal que sigui perseguible per la via administrativa i no quedi impune.

Això produeix dos efectes: primer, ajudar a visibilitzar aquelles violències que, pel fet de considerar-se menys greus, s'han acabat naturalitzant, tot i succeir amb freqüència, i passen més desapercbedes. El segon, enviar un missatge clar que tot allò que se situï fora del respecte a la llibertat i indemnitat sexuals de les persones, especialment de les dones, serà objectiu d'intervenció i, si escau, de sanció. El Protocol estableix les

actuacions operatives envers l'agressor, com han d'actuar els cossos de seguretat quan es produeixin violències sexuals constitutives de delictes i també en els casos d'assetjament sexual no penal. Finalment, per primera vegada, s'estableixen pautes destinades, en concret, als professionals de la seguretat privada i al personal de control d'accés en aquest àmbit, així com a altres actors presents en aquests entorns.

D'altra banda, el **Pla d'acció contra les violències sexuals en entorns d'oci** s'activa el juny de 2022 i s'estableix sobre cinc eixos estratègics: la prevenció, l'atestat policial, l'atenció i seguiment a les víctimes, la investigació i la formació dels agents implicats. Centra les seves primeres actuacions en els entorns d'oci amb la voluntat d'ampliar-lo en altres àmbits que s'establiran a partir de l'anàlisi de les dades i la intel·ligència policial. Preveu garantir, entre altres accions, la seguretat dels itineraris de les zones d'oci al transport públic i identificar persones en situació de vulnerabilitat, garantint la seva seguretat al tancament i sortida dels locals i esdeveniments d'oci. El pla neix amb la voluntat de teixir complicitats, potenciar la xarxa comunitària i coordinar, integrar, fomentar i afavorir iniciatives que des de les entitats i el teixit social es puguin dur a terme. A més, es crea el **Gabinet de Coordinació**, que serà l'òrgan superior de direcció, seguiment i avaluació en aquest àmbit; i el cos de Mossos d'Esquadra converteix la Unitat Central d'Agressions Sexuals, unitat que lidera, impulsa i tutela l'abordatge de les violències sexuals, en una àrea: l'**Àrea Central d'Agressions Sexuals**. Això implica dotar aquesta estructura de més lideratge per tal de consolidar-la com a unitat de referència en la investigació d'aquest tipus de delictes per a totes les unitats d'investigació de Catalunya, per seguir en el camí d'assolir tres objectius clau en aquest àmbit: l'especialització, la generació de coneixement i la visió centrada en la víctima.

En aquest àmbit i durant aquest període temporal, es porta a terme un altre avenç legislatiu, que és l'aprovació l'agost de 2022 de la Llei orgànica 10/2022, de 6 de setembre, de garantia integral de la llibertat sexual, que entra en vigor el dia 7 d'octubre de 2022, també coneguda com la **Llei del "només sí és sí"**. Aquesta llei es remunta al polèmic cas de "La Manada" en què una jove va ser violada en grup durant les festes de San Fermín a Pamplona l'any 2016. L'Audiència de Navarra va condemnar els agressors per abús sexual, tot i que posteriorment el Tribunal Suprem va elevar les penes al considerar que hi va haver violació. El cas va generar manifestacions arreu per reclamar reformes a les lleis per protegir les dones davant d'aquestes agressions. Tal com esmenta la mateixa llei, "gràcies a les mobilitzacions i accions públiques promogudes pel moviment feminista, les violències sexuals han obtingut més visibilitat social i s'ha posat de manifest l'envergadura dels desafiaments a què s'enfronten els poders públics per a la seva prevenció i eradicació". A partir d'aquest moviment social, es va iniciar un disseny d'aquesta nova llei que implica canvis importants en els delictes sexuals i en l'atenció a les víctimes.

L'objecte d'aquesta llei orgànica és la garantia i la protecció integral del dret a la llibertat sexual i l'erradicació de totes les violències sexuals i la seva finalitat és l'adopció i la posada en pràctica de polítiques efectives, globals i coordinades. Les principals novetats són la nova definició de consentiment sexual i l'eliminació de la distinció entre abús i agressió sexual, considerant que tots els actes que atemptin contra la llibertat sexual sense el seu consentiment seran considerats agressió sexual.

També preveu agreujants per incrementar les penes quan els fets es cometin en grup, hi hagi violència d'extrema gravetat, la víctima tingui una situació d'especial vulnerabilitat, l'agressor sigui parella o familiar o hagi anul·lat la voluntat de la víctima subministrant-li fàrmacs, drogues o qualsevol altra substància, entre d'altres. La consideració de l'assetjament al carrer passa a ser considerada com a delictes, així com les violències sexuals en l'àmbit digital, i considera violències sexuals la mutilació genital femenina, el matrimoni forçat, l'assetjament amb connotació sexual i el tràfic de persones amb finalitats d'explotació sexual. L'homicidi de dones vinculat a la violència sexual, o femicidi sexual, té igualment aquesta consideració.

Aquesta llei desenvolupa aspectes preventius, d'atenció, sanció, especialització i assistència integral i, per tant, mesures específiques per a l'abordatge adequat i transversal i posa especial èmfasi en el dret a la reparació, com un dels eixos centrals de la responsabilitat institucional per aconseguir la completa recuperació de les víctimes i les garanties de no-repetició de la violència.

Enquesta de violències masclistes 2021

Un altre dels elements que configuren l'anàlisi del fenomen són les enquestes de victimització, que recullen la prevalença dels fets estudiats i d'aquesta manera complementen i enriqueixen les dades policials i ens mostren la seva magnitud, ja que partim d'una gran xifra oculta en aquest tipus de violència. D'altra banda, donen eines per al seu abordatge i per tenir una comprensió més gran del problema que ajudi a l'hora de fer polítiques públiques. Així ens ho recorda el Conveni del Consell d'Europa sobre la prevenció i la lluita contra la violència i la violència domèstica (signat a Istanbul l'any 2011), en un mandat del qual hi ha la necessitat de recollir dades i de fer estudis de prevalença i investigació com a base per a la formulació de polítiques públiques per lluitar contra aquest greu problema social de desigualtats i de drets i llibertats de les dones.

Durant el 2021, es va dur a terme la 3a edició de l'Enquesta de violències masclistes de Catalunya (la 1a edició va ser el 2010 i la 2a edició, el 2016). Aquesta és l'operació estadística més rellevant de Catalunya sobre aquest tipus de violències. S'emmarca dintre del Programa anual d'actuacions estadístiques (PAAE) i a partir de la 2a edició es porta a terme cada 5 anys. L'objectiu principal és conèixer el nombre de dones que viuen a Catalunya que estan patint algun tipus de violència masclista, així com si l'han patit en algun moment de la seva vida. L'enquesta, en definitiva, pretén donar una **visió detallada i actual de les formes de violència masclista** i diferents aspectes que s'hi relacionen.

L'estudi pregunta per un ampli ventall de violències masclistes, que recull un espectre de tipologies diferents de fets, com ara comentaris i gestos sexuals, exhibicionismes, violències sexuals digitals, tocaments amb i sense violència, relacions sexuals sota coaccions o intimidacions psicològiques, assetjaments sexuals a la feina, agressions amb violència o intimidació, violacions i intents de violació (amb o sense violència).

La recollida de dades es va realitzar durant els mesos de novembre i desembre de 2021 entrevistant un total de 9.575 dones majors de 16 anys i residents a Catalunya, i també s'ha realitzat una breu enquesta a 1.561 homes sobre qüestions relacionades amb les percepcions i estereotips sobre la violència masclista.

Dels resultats destaca que un 79,3% de les dones enquestades han patit com a mínim un fet de violència masclista al llarg de la seva vida. Les dones que declaren haver-ne patit durant el darrer any són el 26,2%, gairebé nou punts percentuals per damunt de les xifres registrades el 2016, any de la darrera edició.

Per tipologia de violència, del total de dones que han estat víctimes d'algun fet, la violència sexual és la que més han patit les dones de 16 anys o més amb un 65,2%. Si s'exclou el fet de "rebre comentaris i/o gestos de caràcter sexual", la xifra es redueix fins al 39,1%. Altres tipologies de violències són la violència psicològica (patida per un 47,5% de les dones enquestades) o la violència digital (un 28%).

El 13,6% de les dones han patit una violació en algun moment de la seva vida i un 12,8% han patit un intent de violació. La majoria d'aquestes violències les han realitzades homes que ara són exparella. De fet, en el 62,6% de les violacions, l'agressor era un home conegut per la dona.

Les violències masclistes fora de la parella són aquelles exercides per un home, conegut o desconegut, amb qui la dona no té ni ha tingut mai una relació de parella. De les dones de 16 anys o més residents a Catalunya, des dels 15 anys, el 67,9% han rebut algun fet de violència masclista per part d'un home amb qui no tenen, ni han tingut, cap relació de parella (un 47,8% si exclouem els comentaris i/o gestos de caràcter sexual). Un 16,9% (11,6% sense comentaris i/o gestos sexuals) durant el 2021.

De les violències masclistes en l'àmbit de la parella o exparella, una de cada dues dones que resideixen a Catalunya han estat víctimes de com a mínim un fet de violència per part d'una parella o d'una exparella des dels 15 anys (concretament un 52,2%), és a dir, violència dins l'àmbit de la parella. El 2021 van ser un total del 14,7%. Per part de parelles actuals, un 14,5% de les dones que tenen parella han patit algun fet (és a dir, han estat víctimes) en tot el temps de la relació amb aquesta parella, i gairebé un 8% ha patit l'agressió durant el 2021. Per part d'exparelles, un 61% de dones han estat víctimes des dels 15 anys i un 10,4% durant el 2021.

L'any 2021 s'ha produït un **augment de les violències digitals**, principalment assetjaments, sobretot per part d'homes que no han estat mai parelles i, en menor mesura, també per part d'exparelles. D'aquesta manera, es registren fets com rebre missatges o imatges no volgudes de tipus sexual a través de qualsevol mitjà digital; publicar o amenaçar de fer-ho, demanar fotos o vídeos de caràcter sexual; enviar missatges amenaçadors o insultants a través de mitjans digitals o rebre l'assetjament de parelles o exparelles per mòbil o xarxes socials. En aquest sentit, el 9,5% de les dones enquestades declara haver patit algun d'aquests fets en el darrer any, una xifra que duplica les referències anteriors. No és estrany que l'anàlisi dels espais on passa el global de fets declarats presenti un 38,7% de fets a l'entorn virtual de les xarxes socials, molt per damunt dels espais d'oci que, amb un 19,9% dels registres, se situen en segon lloc.

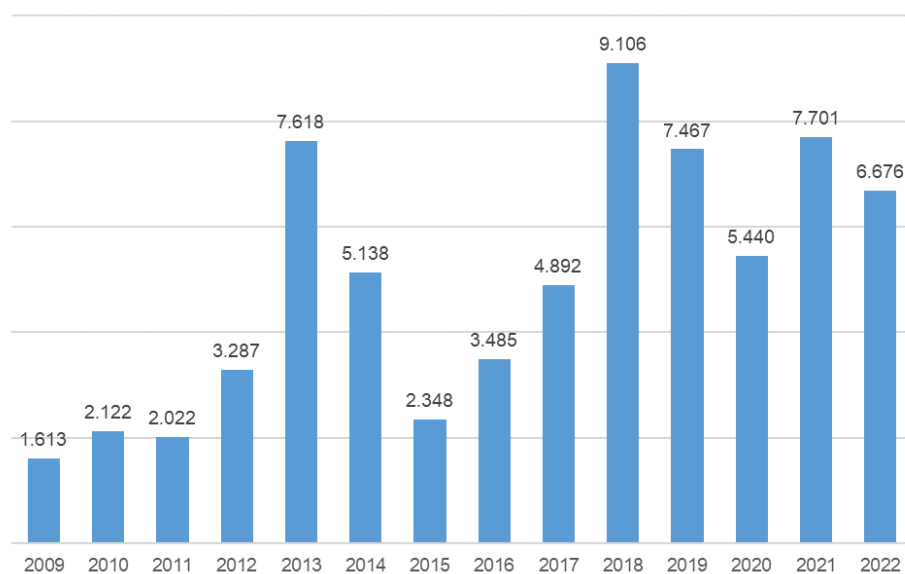
Les dones joves (de 16 a 29 anys) són les que manifesten haver experimentat en major grau aquestes violències masclistes: un 82,7% de les joves han patit, almenys, un fet (excloent-hi comentaris i/o gestos sexuals) al llarg de la seva vida (des de la infància), davant un 49,3% de les dones majors de 65 anys.

Malgrat la magnitud d'aquest problema, només una petita fracció de les dones (18,4% el 2021) decideixen denunciar els fets a les autoritats. No obstant això, les dones que decideixen fer-ho manifesten un alt nivell de satisfacció amb l'atenció rebuda per part dels Mossos d'Esquadra i altres serveis implicats.

Concentracions i manifestacions

En l'àmbit de les concentracions i manifestacions s'ha produït una tendència lleugerament diferent a d'altres àmbits analitzats en aquest informe. En aquest cas, el nombre de concentracions i comunicacions comunicades l'any 2021 va tenir un augment significatiu i es va situar per sobre de les dades de 2019. L'any 2022, per contra, aquesta xifra es va reduir, també de manera destacada (un 13%).

Gràfic 12. Manifestacions i concentracions comunicades. 2009-2022

Font: DGAS

Val a dir que la conflictivitat social a Catalunya ha estat marcada, des de l'any 2017, pel referèndum de l'1 d'octubre, les detencions i les sentències contra els líders polítics que el van impulsar, que van motivar una gran quantitat de mobilitzacions, manifestacions i concentracions. Una part d'aquestes van quedar interrompudes l'any 2020 per la pandèmia i les restriccions d'activitats a la via pública, i el 2021 es van reprendre.

En aquest àmbit, la Direcció General d'Administració de Seguretat va definir l'any 2022 els **critèris per exercir la potestat sancionadora de conformitat amb la Llei orgànica 4/2015**, de 30 de març, de protecció de la seguretat ciutadana, en supòsits

de protestes ciutadanes, atesa la transcendència que en aquesta matèria té l'exercici de drets fonamentals. Aquests criteris han permès flexibilitzar l'aplicació de la norma sense detriment del procediment, establint com a límit infranquejable l'ús de la violència i l'afectació d'altres drets també objecte de protecció. També pretenen fixar un posicionament objectiu, homogeni, coherent i respectuós amb els drets fonamentals dels ciutadans en l'exercici de l'activitat administrativa sancionadora per part del Departament d'Interior en aquests casos. Els criteris són aplicables en l'àmbit de les manifestacions i també en altres tipificacions en un context de protesta, on l'exercici dels drets fonamentals condiona la imposició de la sanció, llevat l'existència de violència o exercici abusiu del dret fonamental.

Aquesta tasca d'anàlisi ha permès, d'acord amb la doctrina del Tribunal Constitucional, reconèixer el caràcter instrumental de la seguretat ciutadana, al servei precisament de la garantia i plena efectivitat dels drets fonamentals de la ciutadania.

Videovigilància

Des de fa uns anys és habitual que els cossos policials, per realitzar les seves funcions, utilitzin càmeres i altres dispositius per captar i gravar imatges i sons en llocs públics, i fer-ho servir posteriorment, amb la finalitat de garantir la seguretat pública i respectar el dret a la intimitat dels ciutadans. Aquesta utilització està regulada per la Llei orgànica 4/1997, de 4 d'agost, per la qual es regula la utilització de videocàmeres per les forces i cossos de seguretat en llocs públics, i pel Decret 134/1999, de 18 de maig, de regulació de la videovigilància per part de la policia de la Generalitat i de les policies locals de Catalunya. En aquest àmbit, els anys 2021 i 2022 s'han produït tres fets rellevants.

El primer és que des del 16 de juny de 2021, data d'entrada en vigor de la Llei orgànica 7/2021, de 26 de maig, de protecció de dades personals tractades per a fins de prevenció, detecció, investigació i enjudiciament d'infraccions penals i d'execució de sancions penals, les **peticions d'instal·lació de dispositius en drons, uniformes i vehicles policials**, així com les **d'ús de dispositius mòbils** ja no són informades per la Comissió de Control dels Dispositius de Videovigilància de Catalunya.

El segon és l'establiment del **sistema Lectio**, que pretén millorar la seguretat ciutadana en els municipis que no disposen de policia local ni vigilants municipals a través de la instal·lació i utilització d'un sistema de videovigilància policial amb la finalitat de garantir la seguretat pública en el municipi i ulterior tramitació a la Comissió de Controls dels Dispositius de Videovigilància de Catalunya, per garantir el compliment del respecte als drets fonamentals afectats.

El tercer és que durant l'any 2022 s'han analitzat les dades disponibles al Servei de Seguretat Ciutadana de la Subdirecció General de Seguretat Interior, amb relació als dispositius de videovigilància de forces i cossos de seguretat a Catalunya. L'objectiu és confeccionar un mapa amb la localització dels dispositius.

Altres activitats en seguretat ciutadana

El Departament d'Interior exerceix també competències sancionadores per les infraccions administratives en matèria de seguretat ciutadana. Les severes limitacions derivades del fet que sobre aquesta matèria (com també passa amb la seguretat privada) la competència legislativa és estatal, impedeixen poder fer un desenvolupament independent i autònom sobre determinades problemàtiques. Tanmateix, aquestes limitacions no han impedit portar a terme tot el que la competència executiva ha habilitat. La Direcció General d'Administració de Seguretat coordina i assessora les unitats al territori en matèria protecció de la seguretat ciutadana (i de seguretat privada).

En aquest àmbit, en aquests dos anys s'han signat convenis per a l'aplicació de **mesures alternatives a la sanció per als menors d'edats infractors en matèria de consum de drogues tòxiques, estupefaents o substàncies psicotròpiques**. Aquesta mesura és aplicable des de fa molts anys, ja amb la vigència de la Llei orgànica 1/1992.

La Llei orgànica 4/2015, de 30 de març, de protecció de la seguretat ciutadana, en la disposició addicional cinquena, preveu la suspensió de les sancions pecuniàries imposades per infraccions en matèria de consum de drogues tòxiques, estupefaents i substàncies psicotròpiques comeses per menors d'edat. En aquest sentit i al marge del desplegament reglamentari del procediment, s'està treballant per fer-ho extensiu als menors en aquestes situacions, donat l'interès superior de protecció que representa aquest col·lectiu. Durant l'any 2022 es van subscriure 7 convenis de menors amb diferents municipis de Catalunya i estaven en tràmit 7 altres convenis nous.

Amb aquests convenis es pretén aconseguir un millor abordatge de la problemàtica del consum de drogues en menors d'edat, prioritzant les mesures educatives com a alternativa a la incoació d'un procediment sancionador i, en conseqüència, a la imposició d'una sanció estrictament econòmica. Així mateix, i per a un abordatge més integral en aquest àmbit, es mantenen contactes amb la Diputació de Barcelona i amb el Departament de Salut.

D'altra banda, en col·laboració amb la Direcció d'Affers Religiosos, s'ha treballat en l'aplicació de criteris que tinguin en compte la **sensibilitat entorn a la llibertat religiosa**, en el moment dels comisos temporals o definitius d'objectes amb una especial simbologia i valor per a la religió de les persones (com, per exemple, en el cas dels kirpans).

En matèria de **violència esportiva**, al marge de l'aplicació de la llei en la seva vessant reactiva a través dels procediments sancionadors, s'ha desplegat una activitat preventiva, de la mà de l'Oficina de l'Esport de la PG-ME, en el sentit de promoure i potenciar la part esportiva d'un esdeveniment, als efectes d'exigir aquelles mesures que es justifiquen per combatre la violència, el racisme, la xenofòbia i la intolerància en l'esport. Per exemple, amb motiu d'una final de la Kings League, a l'estadi del FC Barcelona, o amb motiu dels partits amistosos de seleccions. En aquest àmbit cal destacar les següents accions:

- ✓ S'ha treballat de manera molt intensa en la interlocució constant amb l'**Oficina de l'Esport de la PG-ME**, per garantir la màxima coordinació en l'aplicació de la normativa que resulti aplicable (relativa a la violència esportiva o d'espectacles, en el cas que es valori que en aquell esdeveniment, més que un possible component esportiu, la principal finalitat és lúdica i no competitiva).
- ✓ El **nomenament de coordinadors de seguretat** per a aquells esdeveniments esportius en què la norma ho imposi, o per a aquells altres que resultin necessaris per les especials circumstàncies de seguretat o de risc que s'apreciïn.
- ✓ L'assessorament per garantir un abordatge adequat i homogeni del règim sancionador.
- ✓ Es manté també la interlocució amb la Federació Catalana de Futbol per tal de comunicar les prohibicions d'accés i per valorar la implantació de possibles millores en la difusió de mesures preventives. I es manté la comunicació amb el Registre Central de Sancions per garantir l'execució correcta de les sancions imposades per aplicació de la normativa estatal de violència esportiva.

Seguretat privada

De la mateixa manera que en l'àmbit de la seguretat ciutadana, el Departament d'Interior també exerceix competències en matèria de seguretat privada. Més enllà de les accions de control i supervisió, cal destacar algunes accions relacionades amb la professionalització, la coordinació i el reconeixement del sector.

En la línia de professionalitzar el sector, es van fer les tasques preparatòries de la redacció del **Protocol per a la prevenció, la detecció i la gestió de situacions d'odi i discriminació en l'àmbit de la seguretat privada**.¹³ Aquest Protocol segueix l'estela del Protocol per a l'abordatge de les infraccions d'odi i discriminació per a les policies locals de Catalunya, aprovat per la Resolució INT/2344/2019, de 5 de setembre. Es van mantenir reunions tant amb organitzacions dels col·lectius vulnerabilitzats, com amb els representants del sector de la seguretat privada (patronals i sindicats). També es va comptar amb la participació del cos de Mossos d'Esquadra i del Departament d'Igualtat i Feminismes (Oficina d'Igualtat de Tracte i No-discriminació). Aquest Protocol pretén dotar de capacitats i eines els professionals de la seguretat privada, en particular els vigilants, perquè esdevinguin un actor clau en la lluita contra aquest fenomen.

El dia 5 de maig de 2022, es va reunir el **Consell de Coordinació de la Seguretat Privada** (òrgan de caràcter consultiu en matèria de seguretat privada, que té per finalitat promoure la coordinació dels sectors implicats en aquesta matèria en l'àmbit

¹³ El protocol es va aprovar per mitjà de la Resolució INT/2620/2023, de 13 de juliol, per la qual s'aprova i es publica el Protocol per a la prevenció, la detecció i la gestió de situacions d'odi i discriminació en l'àmbit de la seguretat privada.

de Catalunya). La darrera vegada que s'havia reunit havia estat el 15 de febrer de 2017, per tant feia poc més de 5 anys que no es convocava.

El 18 de novembre de 2022 es va celebrar la 8a edició del **Dia Català de la Seguretat Privada**, en el qual es van concedir mencions a les empreses i personal de seguretat privada que van excel·lir en el compliment de les seves funcions, especialment en la col·laboració amb les administracions públiques i amb les forces i cossos de seguretat en l'àmbit territorial de Catalunya. També, a altres persones, entitats jurídiques i col·lectius específics que es van distingir per les seves contribucions en l'àmbit dels serveis privats de seguretat de Catalunya.

A causa de les mesures adoptades en matèria de salut pública per a la contenció del brot epidèmic de covid-19 al territori de Catalunya, no va ser possible la celebració de les edicions del Dia Català de la Seguretat Privada corresponents a les anualitats 2019 i 2020. Per aquest motiu, aquesta edició, de manera excepcional, va reconèixer totes aquelles actuacions que havien tingut lloc en el transcurs dels anys 2019, 2020 i 2021.

Espectacles públics i activitats recreatives

Un dels principals objectius de la normativa reguladora dels espectacles públics i activitats recreatives és vetllar per la seguretat de les persones que participen en aquestes activitats per tal d'aconseguir un oci segur i vetllar per la qualitat en l'oferta de lleure i oci. En aquest sentit, entre d'altres, un dels principals reptes de la Subdirecció General d'Espectacles Públics i Activitats Recreatives (SGEPAR) és la seguretat en aquestes activitats en un sentit ampli. Així mateix, la Direcció General d'Administració de Seguretat (DGAS) és l'òrgan competent per a l'habilitació del personal de control d'accés, que són les persones que exerceixen les funcions d'admissió i control d'accés del públic a l'interior de determinats establiments o espais oberts al públic d'espectacles públics i activitats recreatives i que es troben sota la dependència contractual de la persona titular o organitzadora d'aquestes activitats. És a dir, són un primer filtre de seguretat per a l'accés a determinades activitats.

Dins dels drets dels espectadors, els participants i els usuaris dels espectacles públics i activitats recreatives musicals, es troba el de rebre un tracte respectuós i no discriminatori per part dels titulars, els organitzadors i el personal al servei dels establiments oberts al públic, dels espectacles públics o de les activitats recreatives musicals. Aquest dret conté l'obligació respectiva, pel que fa als titulars i organitzadors d'aquestes activitats, de permetre l'entrada al públic, tret dels casos establerts per llei o reglament, entre els quals el dret d'admissió.

La SGEPAR té detectades situacions d'odi i discriminació que tenen lloc en el marc de l'oci nocturn i, molt especialment, en l'accés a alguns establiments d'activitats recreatives musicals. Si bé aquestes actituds les solen protagonitzar persones que s'encarreguen del control d'accés, sovint hi ha indicis que aquestes apliquen directrius provinents dels titulars dels establiments o dels organitzadors de les activitats.

El Departament d'Interior és una de les unitats administratives que recull aquest tipus d'informació, normalment procedent d'entitats que treballen en l'àmbit de la no-discriminació o mitjançant denúncies. La DGAS tramita el corresponent expedient

sancionador en aquells supòsits en què quedi provat el fet discriminatori i el responsable d'aquest fet. Sens perjudici d'això, en qualsevol cas també pot actuar per la via de requeriments adreçats als titulars de cada establiment. Així mateix, atès que l'habilitació del personal de control d'accés correspon al Departament d'Interior, aquest pot reforçar els continguts dels temaris relatius a la igualtat i la no-discriminació en la formació d'aquell personal i en les proves que convoqui la DGAS per accedir a l'habilitació.

En aquest sentit, la DGAS, durant l'any 2022 va dur a terme les següents accions:

- Va anar incorporant **continguts d'igualtat i no-discriminació en les proves per accedir a l'habilitació com a personal de control d'accés**.
- Va començar a treballar per arribar a disposar d'uns **materials formatius** que siguin d'utilitat per als centres de formació, adreçats a aquest tipus de personal, amb el desenvolupament del tema 2 del programa del mòdul de coneixements, que conté el principi d'igualtat i prohibició de discriminació d'accés de les persones per motius de naixement, raça, sexe, religió, opinió, discapacitat, orientació sexual, identitat de gènere o qualsevol altra condició o circumstància social o personal, així com el dret d'admissió, fixant uns continguts més específics. Per aquest motiu, es van mantenir diversos contactes amb el Departament d'Igualtat i Feminismes per anar avançant en els continguts de les proves i l'elaboració dels materials indicats.

D'aquests contactes amb el Departament d'Igualtat i Feminismes es van elaborar unes preguntes amb un contingut específic en matèria d'igualtat i no-discriminació que la DGAS ha incorporat a les proves d'habilitació de personal de control d'accés que organitza anualment. S'ha de continuar treballant per poder elaborar els materials que permetin a les acadèmies de formació de personal de control d'accés habilitades oferir una formació de qualitat i amb garantia d'uns coneixements comuns i uniformes a tot el territori.

D'altra banda, atès que amb la suspensió de les activitats com a conseqüència de la pandèmia un dels sectors que es van veure més afectats va ser l'oci nocturn, quan van poder començar a reobrir els negocis o organitzar activitats, els titulars i organitzadors es van trobar que moltes de les persones que exercien les funcions de personal de control d'accés ja no volien exercir aquesta professió perquè treballaven en altres sectors que havien pogut iniciar les seves activitats abans i en millors condicions, i altres que ho feien únicament com a activitat esporàdica i complementària a l'activitat laboral principal. Per tant, el sector de l'oci nocturn es trobava en una situació en què no disposava de personal suficient per poder complir amb l'obligació legal de disposar d'aquest personal als accessos dels locals.

Per aquest motiu, es va acordar realitzar **dues convocatòries de personal de control d'accés**, la primera abans de l'estiu i la segona abans que finalitzi l'any, per tal de poder augmentar el nombre de personal disponible degudament habilitat que faciliti als titulars i organitzadors d'activitats complir amb una de les seves obligacions legals.

Aquestes dues convocatòries l'any, que es van començar a fer l'any 2022 (la primera al maig i la segona al novembre), està previst que es mantinguin fins que el sector disposi de prou efectius o fins que disminueixi considerablement el nombre de persones que es presenten a les convocatòries per poder obtenir l'habilitació de

personal de control d'accés. L'any 2022 finalitza amb 3.904 persones amb l'habilitació de personal de control d'accés vigent.

5. Seguretat del medi ambient

D'acord amb l'article 144 de l'Estatut, la Generalitat exerceix les seves competències de medi ambient per mitjà del Cos d'Agents Rurals (CAR), competent en la vigilància, el control, la protecció, la prevenció integral i la col·laboració en la gestió del medi ambient. Els membres d'aquest cos tenen la condició d'agents de l'autoritat i exerceixen funcions de policia administrativa especial i policia judicial, en els termes que estableix la llei.

Mitjançant el Decret 255/2021, de 22 de juny, de reestructuració del Departament d'Interior, la Direcció General dels Agents Rurals resta adscrita al Departament d'Interior.

Recursos materials

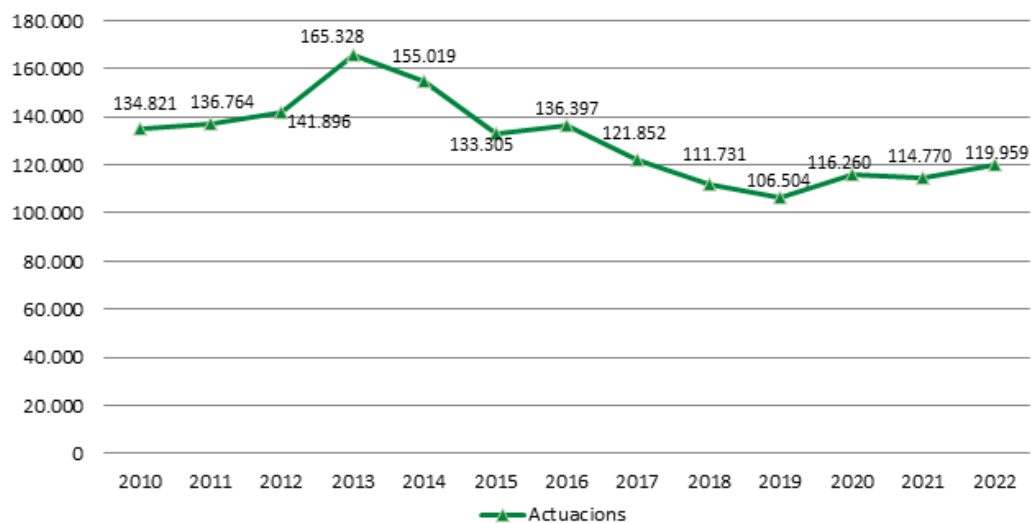
El CAR comptava el 2022 amb un total de 215 vehicles, dels quals 145 són **vehicles tot terreny**. El 2021 es van adquirir 2 **embarcacions** més i es va arribar així a un total de 9 embarcacions de motor per enfortir l'estratègia de protecció del medi marí i per fer inspecció en aigües continentals (principalment, embassaments de la Catalunya Central, l'Alt Pirineu i Lleida) i 6 caiacs, situats a les Terres de l'Ebre.

El CAR disposa de **18 drons** multirotor. Cada vegada s'han ampliat més els serveis en què els drons formen part de vols de reconeixement, inspeccions, rescat de fauna... El cos disposa de 18 agents rurals acreditats, i els seus serveis s'organitzen entorn del Grup de Suport Aeri.

Actuacions

L'any 2021 es van realitzar un total de 114.770 actuacions, que van generar la suma de 3.575 denúncies per infraccions administratives i 163 atestats. L'any 2022 es van realitzar un total de 119.959 actuacions, que van generar la suma de 4.005 denúncies per infraccions administratives i 175 atestats.

Gràfic 13. Evolució de les actuacions i els efectius del Cos d'Agents Rurals, període 2010-2022

Font: DGAR

Àmbit de la fauna protegida, la caça i la pesca

S'han realitzat 44.829 actuacions en aquest àmbit durant l'any 2021 i 42.157 actuacions l'any 2022, fet que significa aproximadament el 40% de l'esforç de treball del Cos d'Agents Rurals. Es van redactar i lliurar a l'autoritat judicial un total de 71 atestats per presumptes delictes contra la fauna l'any 2021 i un total de 82 l'any 2022. Els àmbits en què es desenvolupen aquestes actuacions són els següents:

- **Recollida i trasllat de fauna salvatge ferida** als centres de recuperació de fauna.
- **Inspecció de tinença d'animals de companyia**, principalment d'inspecció d'identificació mitjançant microxip, inscripció al cens municipal i condicions de benestar animal, així com la regulació de les races potencialment perilloses.
- **Electrocució o col·lisió de línies elèctriques**. Es van redactar i lliurar a l'autoritat judicial atestats per presumpte delictes contra la fauna en aquelles electrocucions o col·lisions localitzades en suports o instal·lacions reincidents, en què el titular de la infraestructura elèctrica no hagi fet adaptacions.
- **Atrapament de fauna salvatge en infraestructures d'aigua**, principalment fauna salvatge trobada en basses i canals, tant viva com morta.
- **Impacte d'avifauna contra vidres o altres edificacions**, principalment pistes de pàdel, edificis i marquesines de transport públic, i per impulsar mesures correctores.
- **Vigilància i inspecció de la pesca recreativa continental**, principalment de comprovació de la tinença de la llicència de pesca, els permisos de les zones

de pesca controlada, respecte dels límits de captures de truita, obligació de retorn a l'aigua de la resta d'espècies autòctones i obligació de sacrifici de les espècies exòtiques invasores, entre altres regulacions que afecten l'activitat piscícola.

- **Enverinament de fauna salvatge.** La majoria d'aquestes feines les assumeix el Grup Especial de Verins i Antifurtivisme (GEVA): investigació d'ús de verins, recollida de mostres, recollida de fauna afectada, seguiment de persones sospitoses.
- **Monitorització i seguiment de les poblacions d'ós i llop.** Cal remarcar la participació del Cos d'Agents Rurals en el projecte europeu POCTEFA LoupO per a la monitorització i el seguiment de les poblacions d'aquestes dues espècies amb la finalitat de protegir i millorar la biodiversitat al Pirineu.
- **Actuacions de prevenció i de comprovació de danys causats per la fauna salvatge,** com ara danys als conreus i danys a la ramaderia. També es van dur a terme serveis de control poblacional exercit directament per agents rurals, principalment sobre porc senglar, conill i espècies invasores com el coipú. Les tasques de captura d'animals s'han vist reforçades amb la formalització del GECA (Grup Especial de Captura de Fauna) dins del Cos d'Agents Rurals, amb la formació específica i dotació de material de captura especialitzat a agents de totes les àrees regionals, després d'un procés selectiu intern.
- **Actuacions relatives a les malalties i a les zoonosis de la fauna salvatge.** Entre aquestes, en destaquen les inspeccions de mesures sanitàries de salvaguarda per prevenir la difusió de la influència aviària a Catalunya, la recollida de porcs senglars malalts o morts en circumstàncies estranyes i el seu trasllat per a anàlisi i detecció precoç o descartar la pesta porcina, i les directrius donades el 2021 per a la detecció de la síndrome de la llebre bruna en llebre i sobre la detecció de la sarna en conill a Catalunya, o sobre la verola del mico.
- **Inspecció de l'activitat cinegètica i antifurtivisme.** Es tracta principalment del control i la inspecció de l'exercici de la caça major (senglar, cabirol, cérvol, isard...) i de la caça menor (conill, perdiu, becada...). El nombre d'actuacions del Cos d'Agents Rurals en matèria de caça ha tingut una disminució progressiva i ha passat de 22.031 el 2009 a menys de 7.000 tant el 2021 com el 2022. Això es deu a dos motius: el primer, la disminució progressiva de l'activitat de caça menor, i també de la captura d'ocells fringíl·lids. L'altre, l'assassinat de dos agents rurals a Aspa el gener de 2017, que va provocar canvis en l'operativa del cos. Es va estendre l'obligació de dur arma llarga a tots els serveis d'inspecció de l'activitat cinegètica (fins aquell moment només s'usava en serveis d'antifurtivisme —nocturns, alta muntanya, etc.) i de fer les inspeccions amb trinomis d'agents en lloc de binomis. Això va disminuir el nombre d'actuacions en gairebé un 35% (de 13.857 actuacions el 2016 es va passar a 9.073 el 2017).

Àmbit de la prevenció i la investigació dels incendis forestals

Les actuacions en aquest àmbit han sumat 19.880 actuacions l'any 2021 i 25.319 actuacions l'any 2022, i representen al voltant del 20% del volum de treball del Cos d'Agents Rurals. El creixement d'actuacions l'any 2022 respecte de l'any anterior en aquest àmbit (+27,36%) s'explica perquè durant la campanya d'estiu es van mantenir unes temperatures molt altes i poca pluviometria, amb episodis d'incendis forestals i serveis de tancament de massissos forestals per perill extrem d'incendi forestal. Els àmbits en què es desenvolupen aquestes actuacions són els següents:

- **Inspeccions d'infraestructures amb risc d'incendi forestal:** en els terrenys forestals i el seu àmbit d'influència, especialment línies elèctriques de conducció aèria, vies fèrries, zones de seguretat de carreteres, d'abocadors i àrees recreatives.
- **Inspeccions d'activitats amb risc d'incendi forestal:** en els terrenys forestals i el seu àmbit d'influència, principalment crema de restes vegetals, realització de focs d'esbarjo, ús de pirotècnia o ús de foc per a activitats professionals com bufadors, radials o fumadors per l'apicultura.
- **Vigilància dels terrenys forestals en períodes de risc extrem:** quan s'activa el màxim nivell del Pla Alfa i es fan tancaments de massissos per perill extrem d'incendi forestal, les patrulles comarcals del Cos d'Agents Rurals es dediquen en exclusiva a la vigilància d'activitats i d'infraestructures amb risc d'incendis forestals i al control d'accés als massissos forestals restringits.
- **Detecció d'incendis forestals i intervenció immediata:** la detecció i la verificació de columnes de fum i les primeres accions de contenció de les flames fins a l'arribada dels serveis d'extinció.
- **Investigació de l'abast, les causes i els presumptes autors dels incendis forestals:** una vegada declarat l'incendi, l'activitat principal del Cos d'Agents Rurals passa a ser la investigació de les causes i circumstàncies en què ha estat provocat, per tal de determinar les responsabilitats civils o penals que se'n puguin derivar.
- **Col·laboració amb la gestió del risc d'incendi forestal:** anul·lacions o suspensions de crema per motius d'alt risc d'incendis i en episodis de contaminació atmosfèrica.

Àmbit dels recursos forestals

El 2021 es van realitzar 13.179 actuacions relacionades amb recursos forestals, i 12.476 l'any 2022. Suposen aproximadament un 10% de l'esforç de treball del Cos d'Agents Rurals. Els àmbits en què es desenvolupen aquestes actuacions són els següents:

- **Inspeccions d'aprofitaments forestals:** principalment, verificar que es fan amb la corresponent comunicació o autorització de l'administració forestal i que segueixen les condicions generals i particulars dels aprofitaments.
- **Inspeccions de rompudes de terreny forestal:** el canvi d'ús, de forestal a agrícola, també necessita la comunicació o autorització de l'administració forestal, i complir amb les condicions generals i particulars establertes per a cada cas.
- **Protecció de la flora amenaçada**
- **Seguiment de l'estat dels boscos:** actuacions de seguiment de l'estat dels boscos de Catalunya i l'afectació de la sequera, i la detecció de plagues i malalties forestals.

Àmbit dels espais naturals protegits i de la biodiversitat

El nombre d'actuacions d'aquest àmbit l'any 2022 ha mostrat un creixement del **30,30%** respecte de l'any 2021, de 16.119 a 21.003, i s'ha situat, per tant, prop del 20% de l'esforç de treball del Cos d'Agents Rurals. Els àmbits en què es desenvolupen aquestes actuacions són els següents:

- **El control d'afluència d'usuaris al medi natural** i les inspeccions dintre d'espais naturals. Són les actuacions que més s'han incrementat, fins a 4.297 el 2022, per l'ús creixent del medi natural com a espai d'esbarjo i d'oci. Aquestes actuacions inclouen la regulació d'afluència d'usuaris, la regulació d'estacionament o afluència de vehicles, l'acampada, les caravanes i autocaravanes, i les zones de bany, en espais naturals protegits.
- **Abocaments de residus.** L'abocament de residus sòlids urbans o de residus d'obres menors al medi natural natural, les inspeccions d'abandonament de vehicles fora d'ús, l'abocament de residus de jardineria i l'abocament de restes de plantacions de cànnabis (167 inspeccions l'any 2022).
- **Control d'accés motoritzat al medi natural.** Les actuacions més nombroses corresponen a controls de circulació per vials prohibits i zones no transitables, i controls de la circulació motoritzada, ja sigui individual o col·lectiva, organitzada o no organitzada.
- **Vigilància i protecció de jaciments i patrimoni històric al medi natural.**
- **Control de noves construccions i instal·lacions en sòl no urbanitzable,** ja siguin cases, instal·lacions per a ús recreatiu, agrícola o ramader, o cases prefabricades.
- **Vigilància i inspecció de les aigües continentals,** com ara de cabals mínims, captació d'aigües, contaminació d'aigües i altres afectacions al domini públic hidràulic.

- **Aplicació de fitosanitaris**, comprovant principalment que els equips han passat la Inspecció tècnica d'equips d'aplicació de fitosanitaris i que les persones que operen els equips disposen del carnet d'aplicador corresponent i en vigor.
- **Aplicació de dejeccions ramaderes**, principalment relacionades amb els sistemes d'aplicació (disseny dels equips d'aplicació, seguiment mitjançant GPS, disposició de conductímetre en les cisternes de purins, entre moltes altres regulacions). També amb relació al lloc d'aplicació, al moment de l'any, a molèsties socials i a emmagatzematges, sigui a les pròpies explotacions ramaderes productores o a les empreses gestores i, en el cas de les sòlides, emmagatzematges temporals als camps de conreu on han de ser aplicats. Es van aixecar un total de 49 actes l'any 2021 i 198 actes l'any 2022. Aquest increment és fruit d'un pla pilot d'inspecció endegat en col·laboració amb el Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural.
- **Protecció dels espais naturals protegits marins**, respecte a la vigilància de la normativa específica de l'espai.

Actuacions d'educació i sensibilització ambiental

Les actuacions d'educació i sensibilització ambiental es realitzen en el marc del **programa EDUCAR**.

L'any 2021 es van fer 552 activitats: 535 educatives, amb 10.857 assistents, 4 informatives i 13 divulgatives. L'any 2022 es van fer 714 activitats: 693 educatives, amb 16.901 assistents, 9 informatives i 12 divulgatives. La principal activitat educativa és "**Conèixer ens ajuda a prevenir**", adreçada a estudiants d'educació primària de cicle mitjà i superior.

Millores organitzatives

Durant l'any 2021 es va implementar una altra de les mesures del Pla estratègic del Cos d'Agents Rurals (PECAR): l'adquisició d'ordinadors portàtils i telèfons mòbils per a totes les unitats del Cos. Això ha permès, durant el 2022, implementar totalment l'administració electrònica. Els equips portàtils permeten aixecar actes, redactar fitxes o fer informes sobre el terreny i recollir informació, pública o corporativa. Totes les persones membres del cos disposen de targeta de signatura digital anonimitzada, de manera que es poden **signar en temps real i tramitar els documents** resultants del treball d'inspecció i de col·laboració amb la gestió. Aquests equips portàtils també han millorat la coordinació dels serveis, l'accés de les unitats a la cartografia digital, i permeten estalviar en l'adquisició i el manteniment d'equips GPS i de càmeres fotogràfiques i videogràfiques.

També el 2021 es va implementar una instrucció interna sobre l'ús de mitjans d'investigació tecnològica per part dels membres del Cos. D'aquesta manera i amb la

supervisió de l'APDCAT (Autoritat Catalana de Protecció de Dades), s'han establert els **procediments per a l'ús de càmeres**, tant de manera estàtica en espais públics per a protecció i seguiment de fauna i espais naturals, com càmeres policials ancorades a l'armilla antibales dels agents en les intervencions amb més risc de violència externa.

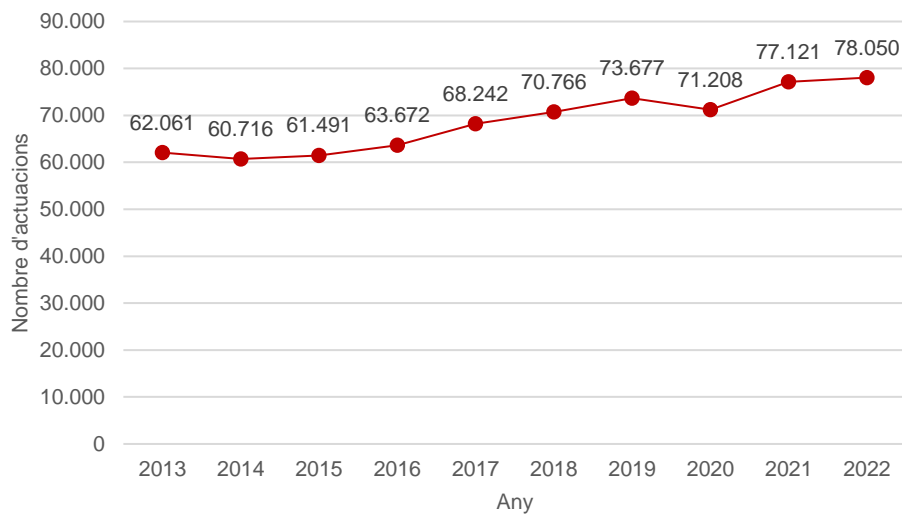
L'1 de gener de 2022 va entrar en servei la nova versió de Sistema d'Informació Digital del Cos d'Agents Rurals, el nou **SIDCAR**. Aquest sistema permet georeferenciar sobre cartografia digital tots els serveis del cos, visualitzar-ne tota la informació sobre el terreny i dur un control de tota la informació generada. El canvi de programari ha comportat alhora un canvi en el sistema de quantificació de les actuacions del cos per matèries, fet que comporta que en el present informe no es puguin comparar algunes de les dades de l'any 2021 amb les de l'any 2022.

6. Prevenció, extinció d'incendis i salvaments

Actuacions dels bombers

S'ha continuat amb un increment anual de les actuacions ateses, seguint la línia ascendent ja iniciada l'any 2014. En concret, entre els anys 2020 i 2021 les actuacions s'han incrementat un 8,3% i han passat de 71.208 a 77.121. Quant a l'increment entre els anys 2021 i 2022, aquest ha estat menor, un 1%, de les 77.121 actuacions a les 78.050.

Gràfic 14. Actuacions dels bombers. 2013-2022

Font: DGPEIS

Atenent a les actuacions ateses els anys 2021 i 2022, més del 70% corresponen a demandes d'actuació urgent provinents de la ciutadania. La resta (menys del 30%) corresponen a actuacions no urgents, com dispositius preventius, simulacres, suports tècnics, etc.

Taula 2 - Actuacions de bombers per tipus. 2021-2022

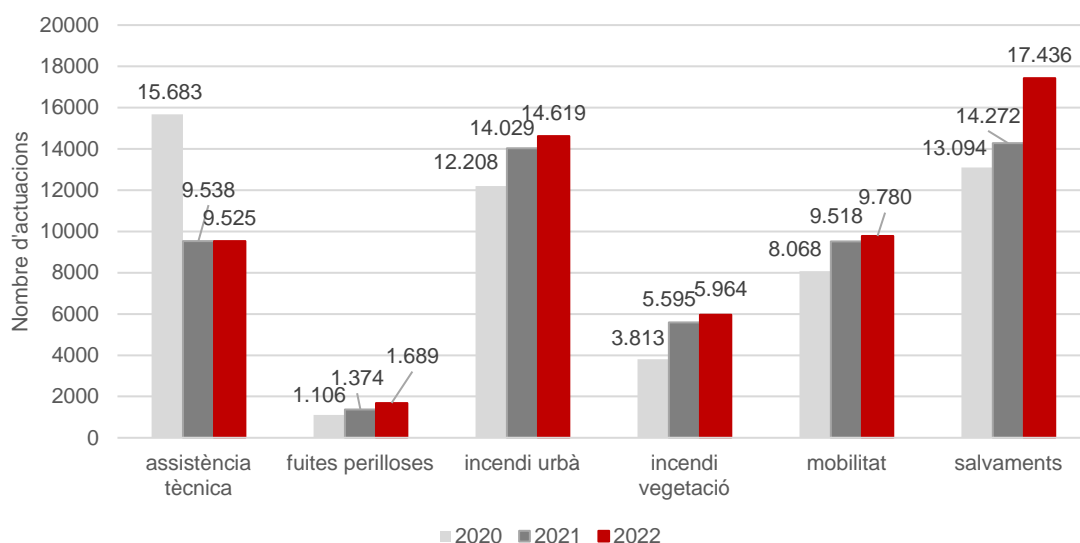
	Tipus actuació	2021	2022
Actuacions urgents	assistències tècniques	9.538	9.525
	fuites perilloses	1.374	1.689
	incendi urbà	14.029	14.619
	incendi vegetació	5.595	5.964
	mobilitat	9.518	9.780
	salvaments	14.272	17.436
	Total urgents	54.326	59.013
Actuacions no urgents	activitat no urgent	12.481	10.107
	dispositiu preventiu	1.424	1.736
	pràctiques	8.523	6.788
	simulacres	116	183
	suport tècnic	251	223
	Total no urgents	22.795	19.037
Total	77.121	78.050	

Font: DGPEIS

Pel que fa a les tipologies d'actuacions urgents, en destaquen pel volum les actuacions relacionades amb incendis urbans i amb salvaments, amb més de 14.000 actuacions.

Cal destacar l'**increment de tots els tipus d'actuació**, a excepció de les assistències tècniques urgents, que disminueixen l'any 2020 i es mantenen en un valor similar els anys 2021 i 2022. L'increment més notable en el període 2020-2021, un 46,7%, correspon als incendis de vegetació, que passen de 3.813 l'any 2020 a 5.595 l'any 2021. L'increment més destacable en el període 2021-2022 correspon a les actuacions de salvament, que passen de 14.272 l'any 2021 a 17.436 l'any 2022 (un 22,16%).

Gràfic 15. Actuacions urgents dels bombers per tipus. 2020-2022

Font: DGPEIS

Tasques de prevenció i seguretat en cas d'incendi

Entre les funcions que porten a terme els Bombers de la Generalitat també hi ha les relacionades amb l'àmbit de la prevenció i seguretat en matèria d'incendis en establiments, activitats, infraestructures o edificis.

Amb l'objectiu elaborar disposicions, guies o instruccions per a la regulació i l'aplicació tècnica en l'àmbit de la prevenció i seguretat en matèria d'incendis en edificacions, durant els anys 2021 i 2022 s'ha participat en la **Taula per a la Interpretació de la Seguretat contra Incendis (TINSCI)**, amb Bombers de Barcelona i col·legis professionals. També s'ha col·laborat amb el **Clúster de seguretat contra incendis (CLUSIC)**, entitat oberta i integradora d'empreses representatives de tota la cadena de valor de la seguretat contra incendis de Catalunya.

Quant als informes realitzats en l'àmbit de la prevenció i la seguretat, l'any 2021 es van realitzar un total de 2.461 tràmits ordinaris d'edificació i de legalització d'activitats i 25 sol·licituds d'excepcionalitat al compliment d'alguna de les disposicions reglamentàries del Reglament de seguretat contra incendis en els establiments industrials (RSCIEI). L'any 2022 es van realitzar 2.586 tràmits ordinaris d'edificació i de legalització d'activitat i 22 sol·licituds d'excepcionalitat. Destaca, doncs, l'increment dels tràmits ordinaris en un 5%.

Accions de millora dutes a terme els anys 2021 i 2022

L'any 2016 es va redactar el **Pla estratègic** de la Direcció General de Prevenció, Extinció d'Incendis i Salvaments del Departament d'Interior per al període **2017-2022**,

el qual va ser aprovat per l'Acord de Govern GOV/126/2016, de 27 de setembre, amb l'objectiu principal d'identificar les necessitats dels serveis de prevenció, extinció d'incendis i salvaments de la Generalitat de Catalunya i estructurar-les en cinc plans diferenciats:

- Pla de desplegament de recursos humans: identifica les necessitats actuals i futures pel que fa a personal.
- Pla de renovació i adquisició de vehicles: analitza tant l'estat actual del parc mòbil com les necessitats futures.
- Pla de renovació i manteniment de materials: identifica i quantifica les mancances de tot el material operatiu necessari per intervenir en la resolució de les emergències.
- Pla de renovació i manteniment del vestuari: estudia la substitució de la totalitat del vestuari operatiu dels bombers.
- Pla d'inversió en infraestructures: analitza l'estat actual dels parcs de bombers i les intervencions necessàries per mantenir les instal·lacions en condicions òptimes

Aquesta planificació es fa de manera anual i modular per cobrir totes les necessitats detectades en els cinc plans que formen el Pla estratègic. També inclou una valoració econòmica de la inversió necessària per dur a terme la globalitat del Pla estratègic.

A tots els nivells i en tots els àmbits l'any 2018 els serveis de prevenció, extinció d'incendis i salvaments de la Generalitat de Catalunya estaven en enormes dificultats per executar els processos i les accions que permetessin realitzar les seves funcions bàsiques i no podien assumir les seves competències amb solvència. Així mateix, les unitats de la DGPEIS administratives i tècniques de suport al cos de Bombers, que havien de servir per donar robustesa i facilitats a la feina que han de fer els bombers, es van veure enormement afeblides.

Aquesta planificació deriva de les mancances de caràcter greu que comprometien la prestació del servei en condicions normalitzades en el àmbits a què fa referència (personal, infraestructures, manteniment d'equips, materials i vehicles, etc.).

El Pla estratègic s'està executant per mitjà del **Pla Bombers 2025**, el pla executiu per assolir els propòsits del Pla estratègic 2017-2022, amb una continuïtat de la mateixa línia d'acció fins al 2025 i que es va redactar i posar en marxa a mitjans del 2018. Amb aquest impuls se segueix evolucionat cap a un servei que es gestiona per mitjà de directrius i criteris organitzatius que serveixen per a tota l'organització, i que són fixats pels òrgans centrals, amb una visió de servei públic nacional i recollint la visió i les particularitats del territori, que puguin ser compreses i incorporades a l'organització segons l'oportunitat de cada moment.

Les línies estratègiques vertebrals d'aquest Pla Bombers 2025 són:

- Garantir la capacitat d'actuació del cos de Bombers.
- Millorar la coordinació de les emergències a Catalunya.

En aquests moments, un 20% de les accions planificades en aquest tram temporal ja s'han realitzat i un 70% estan en curs.

Amb la planificació anual de les accions del Pla Bombers 2025 i el seu seguiment, així com amb l'explotació de les dades pertinents als serveis atesos i el recull de les actuacions de prevenció realitzades anualment, s'elabora el present informe, referit als anys 2021 i 2022.

Les accions internes relacionades amb els efectius s'han explicat prèviament.

Amb l'objectiu de **disposar de les dotacions de vehicles que permetin una resposta adequada als serveis**, en el 2021 es van començar a rebre nous vehicles autobomba rural pesant, amb un contracte de renovació de 92 vehicles d'aquest tipus (que es van acabar de rebre el 2022), per poder renovar bona part dels 228 vehicles d'aquesta tipologia de la flota. Aquest vehicle és el que s'usa com a vehicle autobomba polivalent, tant a parcs de bombers professionals com de voluntaris, i pot atendre serveis com incendis urbans, incendis de vegetació, accidents de trànsit, salvaments urbans o assistències tècniques. En el 2021 també es va incorporar un nou helicòpter de rescat per a la base GRAE La Seu-Tírvia, cosa que va enfortir la resposta als salvaments i rescats al Pirineu, i es va aprovar la compra de 77 vehicles urbans (13 furgons de salvaments, 24 autobombes urbanes lleugeres, 13 autobombes urbanes pesants, 12 vehicles autoescala i 15 autobombes nodrissa pesants), que es començaran a rebre a partir del 2023 i que afegiran més seguretat i millors capacitats de treball amb eines i equips amb prestacions renovades i altres de nous.

Per tal de **mantenir la capacitat tècnica òptima en la resolució de les emergències**, en el 2021 s'implanta sistemàticament a tots els parcs de bombers l'activitat diària a parc, amb la finalitat de dinamitzar la guàrdia, cohesionar l'equip de treball de guàrdia, millorar la seva capacitat tècnica, millorar el coneixement de les infraestructures i elements de risc important, mantenir la seva condició física, garantir el correcte estat dels vehicles, elements de suport operatiu, eines i materials operatius i per participar en el procés del manteniment correcte de les instal·lacions del parc. En el 2022 s'ha fet una actualització del vestuari de tots els bombers i bomberes, tant professionals com voluntaris, que ha incorporat la peça de vestir tipus polo, fet que ha millorat molt la imatge corporativa del servei públic.

L'any 2021 es millora el sistema de resposta dels bombers amb el desplegament dels centres de comandament al lloc on es produeixen els incendis, el desplegament de posicions de guàrdies diàries de suport tant en l'àmbit dels riscos tecnològics com en l'àmbit dels col·lapses estructurals, per millorar la coordinació i vetllar per una major seguretat dels intervinents, entre d'altres mesures organitzatives. Aquestes mesures pretenen **garantir el suport al comandament operatiu en situacions de grans emergències o simultaneïtat d'actuacions**. Amb aquest mateix objectiu, el 2022 s'han fixat els criteris d'activació, intervenció i d'organització operativa de les Agrupacions de Defensa Forestal en els incendis de vegetació, per assolir un grau de seguretat més gran dels intervinents davant els incendis forestals. L'escenari de risc en aquest àmbit ha evolucionat a pitjor en els darrers anys i convé incorporar mesures de seguretat més clares i fermes per evitar accidents greus.

Per acabar, també era necessari **corregir el desplegament territorial dels parcs de bombers per fer més eficaç i segura la intervenció dels bombers.** Per aquest motiu, el 2021 es va fer una redistribució d'efectius a la Regió d'Emergències de Girona després d'haver realitzat l'estudi pertinent, basat en els indicadors tècnics, operatius i de seguretat, i de manera ja orientada a la millora i estandardització de les tipologies de parcs previstes en el Pla bombers 2025.

7. Protecció civil

La protecció civil

La competència en matèria de protecció civil és una política pública en l'àmbit de la seguretat pública que té per objectiu protegir les persones davant de riscos col·lectius o emergències greus en totes les etapes de la gestió: preparació, resposta i recuperació.

D'acord amb la Llei 4/1997, de 20 de maig, de protecció civil de Catalunya, el sistema català de protecció civil és la suma de tres grans conjunts de recursos:

- Serveis d'emergència i de seguretat i serveis tècnics especialitzats de la Generalitat i de les administracions locals
- Serveis d'autoprotecció d'activitats públiques i privades
- Voluntariat de protecció civil (d'adscripció municipal)

La Direcció General de Protecció Civil de la Generalitat de Catalunya s'encarrega de desenvolupar el sistema de protecció civil a Catalunya, els seus recursos i estructures associades i els dispositius necessaris per a la seva coordinació. Resten adscrits a la Direcció General els dos principals òrgans de protecció civil de la Generalitat establerts per la Llei 4/1997: la Comissió de Protecció Civil de Catalunya i el Centre de Coordinació Operativa de Catalunya (CECAT).

En els anys 2021 i 2022 les actuacions del sistema de protecció civil català s'han vist condicionades per tres elements de caràcter estratègic que han requerit actuacions específiques:

- La gestió de la pandèmia per la covid-19, especialment l'any 2021, per les successives onades i la necessitat de mantenir mesures restrictives, així com la finalització de la pandèmia amb la incorporació de les lliçons apreses.
- La gestió del risc químic a les comarques de Tarragona, amb la necessitat d'un nou enfocament amb motiu de la crisi derivada per l'accident d'IQOXE del 2020.
- L'adaptació als efectes del canvi climàtic en els riscos greus i emergències de component meteorològic amb la necessitat de nous coneixements i capacitats.

Així mateix, la Direcció General de Protecció Civil ha impulsat actuacions en el marc de tres eixos estratègics complementaris:

- El suport al món local per al compliment de les seves obligacions i el desenvolupament de les seves capacitats en matèria de protecció civil
- L'atenció a les persones i col·lectius especialment vulnerables amb l'adaptació de la resposta dels organismes que integren el sistema a les seves necessitats
- La preparació dels serveis d'autoprotecció

Les actuacions per aquests sis eixos estratègics representen una part del conjunt d'actuacions. Així mateix, les actuacions s'organitzen en dos grans àmbits: la preparació de la resposta a emergències i la resposta a les diferents situacions de risc i emergència greu.

Preparació de la resposta a emergències: actuacions estratègiques 2021-2022

Pandèmia covid-19: lliçons apreses

La pandèmia per la covid-19 va ser una de les emergències greus de més impacte en la societat de forma generalitzada i contínua en el temps. Els reptes que va comportar la gestió de la resposta en l'àmbit de la protecció civil han estat objecte d'un procés de millora a través de la identificació de lliçons apreses que han estat incorporades a un nou pla especial de protecció civil d'emergències per pandèmies aprovat pel Govern de la Generalitat l'any 2022. El nou pla substitueix el que es va aprovar l'any 2020 i que alhora substituïa el primer pla de protecció civil per pandèmies de l'any 2010. Els principals punts de reforç del nou pla han estat l'anticipació i la presa de decisions de les mesures restrictives.

L'anticipació de la resposta a l'impacte de la pandèmia va ser una de les principals aportacions de la Direcció General de Protecció Civil, que ja disposava d'un pla de pandèmies i que el va revisar de forma urgent abans dels primers efectes greus. Així mateix, des de Protecció Civil es van establir les primeres mesures restrictives suspenent actes multitudinaris en previsió de l'escenari imminent. La capacitat d'anticipació s'ha enfortit a través d'un reforç dels òrgans i les estructures de coordinació que permeten detectar situacions d'impacte greu.

Pel que fa a les mesures de restricció, moltes de les que es van definir van comportar dificultats en el moment de la seva aplicació, ja sigui per la impossibilitat de controlar-les o bé pels dubtes en el moment de baixar-les al terreny i casos concrets. Per això, en el nou pla de pandèmies s'han reforçat els elements de governança i traçabilitat de la presa de decisions a través d'una estructura operativa ampliada i on s'han incorporat les figures jurídiques que permetin la garantia dels drets de la ciutadania, amb un equilibri i ponderació adequats i, en especial, garantint al màxim els drets fonamentals. Concretament, s'ha reforçat el Comitè d'Emergències amb les modificacions següents:

- Incorporant un nou Grup d'Assessorament Jurídic
- Afegint les noves figures de coordinació creades durant la pandèmia de la covid-19: la Taula de Serveis Essencials, la Taula Psicosocial i els consells assessors territorials.
- Preveient el control de les mesures per part del president de la Generalitat, ja sigui directament o mitjançant una Comissió Delegada de Govern o similar.

- Ampliant la visió, composició i capacitats del Grup d'Avaluació del Risc ja existent afegint els components assistencial sanitari i social i de serveis bàsics als factors epidemiològics considerats fins ara
- Reforçant el caràcter tècnic del Comitè Tècnic diferenciant-lo de les figures directives i polítiques que són pròpies del Consell Assessor; per fer-ho possible s'ha vinculat directament el grup d'Avaluació del Risc al Comitè Tècnic.

Risc químic - PLASEQTA

L'accident a l'empresa IQOXE de la Canonja (Tarragonès) el 14 de gener de 2020 va comportar un punt de trencament en relació amb la planificació i resposta a emergències químiques, atès que es va generar una crisi de confiança en la població de l'entorn del complex químic del Camp de Tarragona.

Una de les primeres mesures que va prendre la Generalitat va ser l'encàrrec d'un nou Pla d'emergència exterior del sector químic de Tarragona (PLASEQTA) que s'adaptés al context i necessitats del territori i alhora que incorporés les lliçons apreses obtingudes en la primera anàlisi de la resposta a l'accident d'IQOXE. El nou PLASEQTA va ser elaborat per la Direcció General de Protecció Civil al febrer de 2020 i aprovat pel Govern al març de 2020.

El PLASEQTA incorpora un programa d'implantació amb l'objectiu de garantir la seva operativitat i que preveu la dotació de recursos humans i també materials, entre els quals destaca una xarxa de sensors químics en la interfase urbano-industrial per actuar de barrera de protecció de la població detectant les emergències químiques abans del seu impacte en les zones urbanes. A partir de l'any 2021, un cop superada la pandèmia, s'ha iniciat el procés d'implantació del PLASEQTA focalitzant-se en totes les actuacions amb la població i amb els organismes que l'integren. Les accions desenvolupades s'han centrat en campanyes a la població i infraestructures.

- *Campanyes amb població*

Primerament, l'any 2021 es va dur a terme el projecte de participació ciutadana [Diàlegs sobre la gestió i la comunicació del risc químic a Tarragona](#) per conèixer la percepció del risc i les propostes de millora en la gestió d'emergències de risc químic de part de la ciutadania de Tarragona. El projecte es va desenvolupar a través d'especialistes de la UOC en l'àmbit de la recerca social, amb entrevistes individuals i diàlegs en grups a través de metodologies etnogràfiques i participatives al municipi de la Canonja i als barris de Ponent de Tarragona. El resultat va ser la identificació d'accions en l'àmbit de la protecció civil pel que fa a les emergències químiques. En destaca la petició de simulacres amb població i de campanyes de risc químic.

A partir dels resultats de la taula de risc químic abans indicada, l'any 2022 es va realitzar un simulacre de confinament de població als municipis de Tarragona (barris de Ponent), la Canonja, Vila-seca, Salou i Reus, amb un total de 60.000 persones. El confinament es va fer a partir de l'activació de 20 sirenes de risc químic. Va ser un exercici pioner, atès que per primera vegada es va practicar el confinament general i també perquè va ser la primera prova del sistema d'alertes de protecció civil a telèfons

mòbils a Catalunya (en fase pilot en el moment de la prova). El resultat va ser molt positiu, ja que es va produir un confinament general massiu de la població a les zones previstes i, especialment, de les activitats amb menors d'edat (extraescolars i similars).

Per a la preparació de l'exercici es van desenvolupar accions de sensibilització a la població:

- Document de preguntes freqüents del risc i les emergències químiques en diversos idiomes (català, castellà anglès i àrab) i en format digital i imprès del qual es van distribuir 50.000 exemplars d'una versió reduïda de butxaca.
- Vídeo i càpsules de veu amb els principals consells d'autoprotecció en cas d'emergència química, que es van difondre als canals de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals.
- Xerrades al territori amb la ciutadania per recordar les mesures d'autoprotecció i per preparar l'exercici de confinament.

- Infraestructures

Els anys 2021 i 2022 s'han instal·lat 8 sirenes de risc químic del PLASEQTA.

Concretament:

- Tarragona: 1 sirena (2021)
- Vila-seca: 2 sirenes (2022)
- Constantí: 1 sirena (2021)
- Salou: 5 sirenes (1 el 2021 i 1 el 2022)
- Reus: 2 sirenes (2022)

Afegides a les 3 instal·lades l'any 2020, suposen 11 noves sirenes de risc químic al territori del PLASEQTA, el que suposa 5 més de les 6 que preveia el pla.

L'any 2021 també es va posar en marxa una prova pilot de les barreres de sensors químics amb la instal·lació de 23 sensors de clor al polígon sud i 33 sensors de sulfur d'hidrogen al polígon nord. Aquesta prova pilot ha tingut com a objectiu les necessitats del projecte global de barreres de sensors químics. Així mateix, l'any 2022 es va realitzar el projecte tècnic per a la posterior contractació d'aquestes barreres de sensors químics. El projecte va quedar concretat en 575 sensors, 175 al polígon nord i 400 al polígon sud, per a la detecció de 8 substàncies tòxiques: diòxid de sofre, clor, amoníac, sulfur d'hidrogen, òxid d'etilè, clorur d'hidrogen, fosgè i acrilonitril. La ubicació dels sensors es va establir a 9 municipis: 4 del polígon sud (Tarragona, la Canonja, Reus i Vila-seca) i 5 del nord (la Pobla de Mafumet, el Morell, Perafort, Constantí i els Pallaresos). En conjunt el projecte s'ha definit per protegir una població censada d'aproximadament 100.000 persones afectada per les zones de confinament en cas d'accident químic (zona d'intervenció del PLASEQTA).

Tot aquest conjunt d'accions ha permès començar a recuperar la confiança de la població del Camp de Tarragona que conviu amb el risc químic.

La protecció civil en el món local

Els alcaldes i alcaldesses són autoritats locals de protecció civil i com a tal els correspon la direcció dels plans de protecció civil municipals. Els municipis de més de 20.000 habitants han de disposar d'un pla bàsic d'emergència municipal i la Generalitat també estableix l'obligació dels municipis de disposar de plans de protecció civil municipals per a determinats riscos greus en funció de la gravetat d'aquests riscos segons es determini en cada cas. A més, els municipis de més de 20.000 habitants han de prestar servei de protecció civil. En resum, els municipis tenen competències en matèria de protecció civil. La importància de la seva tasca s'ha vist en les emergències més recents, com pot ser el cas de la pandèmia per la covid-19, i ho serà cada cop més en el context de canvi climàtic.

D'altra banda, els municipis presenten dificultats per donar resposta a aquestes competències i obligacions, especialment en el cas dels que tenen menys recursos, que són la majoria. Per aquest motiu, els anys 2021 i 2022 s'ha fet un especial esforç per donar suport a l'àmbit municipal en matèria de protecció civil. Així, s'han generat tota una sèrie de recursos per facilitar que puguin exercir les seves competències i obligacions en matèria de protecció civil que s'afegeixen al suport habitual que porta a terme el personal de protecció civil dels serveis territorials. Concretament, s'han desenvolupat les accions següents:

- Cicle de sessions formatives per a la resposta postemergència
- Materials i recursos informatius per a municipis i comarques
 - Nova web de protecció civil per a municipis
 - Decàleg per als nous alcaldes i alcaldesses de funcions en matèria de protecció civil
 - Guies breus de funcions dels municipis en la preparació i resposta a emergències
 - Materials de sensibilització i guies d'implantació
- Sessions informatives per preparar campanyes de risc
- Subvencions: convocatòria d'ajudes als municipis i consells comarcals per al desplegament d'infraestructures de protecció civil

Els serveis i plans d'autoprotecció

Els serveis d'autoprotecció esdevenen una peça fonamental del sistema de protecció civil en un context de canvi climàtic en què els recursos públics poden veure limitada la seva capacitat de donar resposta de forma simultània a totes les incidències que s'esdevinguin al mateix temps en àmplies zones del territori. Així, la capacitat de les activitats per donar una primera resposta que permeti la protecció de les persones que estan sota la seva responsabilitat (usuaris, clients i treballadors) pot marcar la diferència entre una emergència i una tragèdia.

Per aquest motiu, al llarg dels anys 2021 i 2022 s'ha posat en marxa la Comissió de Plans d'Autoprotecció de la Comissió de Protecció Civil de Catalunya. Aquesta nova Comissió ha permès que, a través de reunions mensuals, s'agilitzin els processos d'homologació dels plans d'autoprotecció de les activitats obligades a disposar-ne en l'àmbit de l'interès de protecció civil de Catalunya. Aquesta agilització també ha permès identificar i corregir mancances i donar un impuls general per al compliment de les obligacions per part de les activitats afectades.

Canvi climàtic

El canvi climàtic comporta un agreujament dels riscos greus de component meteorològic que es materialitza en emergències amb més impacte. Per fer front a aquest repte cal l'adaptació del sistema de protecció civil a través de més capacitats. Aquestes capacitats requereixen més coneixement, especialment de com estan canviant els riscos. La principal línia de treball per millorar el coneixement dels riscos és la recerca a través de projectes de recerca amb finançament de la Comissió Europea. L'any 2021 es va finalitzar la participació en el projecte europeu RECIPE (*Reinforcing civil protection capabilities into multi-hazard risk assessment under climate change*), que tenia com a objectiu reforçar la gestió de les emergències i la planificació de riscos per a diferents perills naturals agreujats pel canvi climàtic abordant la interacció entre diferents riscos i la simultaneïtat (episodis multirisc). El projecte va abordar totes les fases de gestió, des de la prevenció fins a la recuperació, i es va concretar en els resultats següents:

- Directrius transferibles per incorporar els impactes de les situacions de multirisc en el context del canvi climàtic a un sistema operatiu de suport a les decisions.
- Sis eines operatives específiques de protecció civil desenvolupades com a pilot amb la participació d'agències públiques.
- Edició d'un manual de recomanacions pràctiques a partir dels resultats del projecte per a la difusió als serveis de protecció civil.

El projecte va ser coordinat pel Centre Tecnològic Forestal de Catalunya (CTFC) amb la participació, a més de la Direcció General de Protecció Civil, de l'Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya, la Fundació Pau Costa, l'Institut de Recerca Forestal de Baden-Württemberg, la Fundació de Recerca CIMA (Itàlia), el Centre austríac per a la Recerca de Riscos Naturals als Boscos i al Paisatge, i l'Institut Superior d'Agronomia de Portugal.

3. Resposta a emergències: actuacions estratègiques 2021-2022

En l'àmbit de la protecció civil es monitoritzen els riscos greus i es coordina la resposta a les emergències que poden afectar la població, desplegant les accions previstes en els plans d'emergència de la Generalitat de Catalunya i encapçalant el grup logístic.

L'objectiu és la coordinació general i el suport al director dels plans de protecció civil, als cossos d'emergència i a les administracions locals, amb la missió de protegir la

població. Per això, s'activen recursos extraordinaris i es decreten mesures d'emergència, es gestionen les dades i es respon al dret del ciutadà a la informació en cas de risc greu i emergència, difonent com actuar i protegir-se en cada cas (autoprotecció). Els recursos operatius de què es disposa per desenvolupar aquestes funcions són el Centre de Coordinació Operativa de Catalunya (CECAT) i l'operativa territorial en el lloc de l'emergència.

El CECAT és el node de comunicació i informació del risc i l'emergència entre els diferents operatius, organismes públics i empreses implicats, i, a través del Gabinet de Premsa de Protecció Civil, difon a la ciutadania les mesures d'autoprotecció i les ordres de l'autoritat de Protecció Civil de la Generalitat.

Durant els anys 2021 i 2022, per l'efecte de la finalització de les restriccions degudes a la pandèmia i el retorn a la normalitat, malgrat les successives onades pandèmiques, es van incrementar les activacions de plans donat l'augment d'activitat i de mobilitat. La resposta a emergències es va focalitzar a recuperar les funcions previstes per al CECAT i per a l'operativa territorial en aquesta nova situació. Les línies més destacables en les quals s'ha incidit en aquest període han estat les següents:

- Pandèmia covid-19 - Emergència PROCICAT per malalties emergents d'alt risc des del 12 de març de 2020 (fins al 18 de març de 2022, en què es va desactivar). S'estructuren òrgans de coordinació i valoració, alhora que es treballa transversalment amb els diversos departaments de la Generalitat per a la implantació i la difusió de les mesures necessàries per fer front a la pandèmia: Grup d'Avaluació del Risc, Comitè Tècnic, òrgan d'assessorament jurídic i Taula de Serveis i Subministraments Bàsics. Coordinació d'àmbit territorial amb els municipis i organismes locals a través de les delegacions del Govern.
- Increment d'afectacions per riscos naturals (temporal Filomena, diversos incendis forestals, inundacions d'Alcanar, situacions de temps violent amb afectació destacable en diversos municipis, etc.). L'evolució d'aquests riscos s'ha destacat en el seu increment com a conseqüència del canvi climàtic, fenòmens més virulents i extrems puntualment. Això ha comportat la necessitat de mesures preventives envers les activitats de la població que permetin la seva autoprotecció. Com a exemple, s'han implementat limitacions preventives en la circulació de vehicles pesants en cas de nevades, i també limitacions en les activitats i en la mobilitat davant situacions extremes de risc d'incendi forestal.

Aquestes situacions també s'han encarat des de dos àmbits fonamentals en la seva gestió:

- Valoració de la situació de forma avançada per preveure mesures necessàries. En aquest aspecte s'han implementat eines d'alerta primerenca al CECAT (desenvolupades en el marc del projecte europeu ANYWHERE) i s'ha continuat millorant els criteris de valoració del risc i d'informació als diferents organismes.

- Informació a organismes i població. S'ha continuat treballant per reforçar la coordinació amb el món local, ampliant la xarxa RESCAT i mantenint les proves de comunicació mensuals amb els més de 700 municipis sense policia local que tenen cedides dues emissores de protecció civil.
- Informació a col·lectius vulnerables amb relació al risc. Per exemple, alertes a les activitats de joventut a través d'SMS als monitors (d'acampades, rutes, colònies, etc.), en coordinació amb la Direcció General de Joventut. Els riscos pels quals reben avisos són: incendis forestals, onada de calor, tempestes i contaminació ambiental. La coordinació amb la Direcció General de Joventut té la finalitat de fer el seguiment i avís a les activitats de lleure que es duen a terme arreu de Catalunya durant l'estiu, amb l'objectiu d'avisar els responsables de cadascuna de les activitats per previsió de situacions de risc o emergències en curs.
- Implantació operativa del PLASEQTA. El nou pla de risc químic per a la demarcació de Tarragona ha comportat la gestió de les noves figures que incorpora aquest pla, amb la intenció d'acostar la gestió de l'emergència al territori. Es preparen i implanten nous procediments, preveient una nova estructura amb dues sales per a les funcions del CECAT (en el 2023 s'incorporarà la sala de Reus com a operativa amb les mateixes condicions que la sala de Barcelona) i també es preparen els procediments de gestió del pla amb les noves eines (sensors) previstes en la prova pilot que es realitza.
- Recuperació del grup de treball de la Comissió de Protecció Civil sobre l'àmbit del voluntariat de protecció civil. Amb la voluntat de desenvolupar eines per millorar i facilitar les seves funcions, s'inicien treballs sobre el voluntariat ocasional i sobre els centres d'acollida a la població en situació d'emergència.
- S'incideix en la participació en el Mecanisme de Protecció Civil de la Unió Europea, acudint a diverses formacions i simulacres i incorporant-se tècnics de la Direcció General en missions del Mecanisme (Ucraïna, Turquia) activades a sol·licitud d'estats membres o de la Comissió Europea.

8. Reptes i línies estratègiques en mobilitat segura i sostenible

Un cop superat el període de la pandèmia de la covid-19 i la dràstica reducció de la mobilitat que aquesta va comportar, les xifres han retornat, en certa mesura, a les dades anteriors a l'any 2020 pel que fa a l'increment dels desplaçaments i també a un lleuger augment de l'accidentalitat.

Mentre que l'any 2019 tancava amb 304 víctimes mortals a 30 dies a Catalunya, l'any 2021 en van ser 242, i 264 el 2022.

Amb aquestes xifres, Catalunya es manté com un dels territoris europeus amb menys víctimes mortals per accidents de trànsit per milió d'habitants i segueix treballant en el compliment del mandat de la Unió Europea de reducció del 50% de persones mortes l'any 2030 respecte a l'any 2020.

El dinamisme de la societat actual, conjuntament amb els drets a la mobilitat, la salut i la seguretat, són fonamentals per a la millora de la qualitat de vida de les persones.

El model imperant de mobilitat basat en la preeminència del vehicle privat de motor té uns alts costos sobre la salut de les persones. Cada cop és més necessari evolucionar cap a un canvi modal que potenciï els modes de mobilitat més sostenibles i cap a una mobilitat més activa.

Les tendències i nous hàbits entre la població han impactat de ple en les formes de desplaçament amb un esclat de les tipologies de mobilitat, i on les noves tecnologies hi estan tenint un paper molt important i indispensable.

D'altra banda, cal garantir la seguretat en els desplaçaments de les persones i passar d'un model de societat en què tradicionalment els accidents de trànsit s'assumeixen com una xacra inevitable, a un model de seguretat viària en què la major part de sinistres viaris són evitables.

En aquest escenari, i per a aquests anys, cal destacar els següents reptes i oportunitats:

Reptes en mobilitat segura i sostenible

Estancament del decreixement de l'accidentalitat a Catalunya

El nombre de sinistres viaris amb víctimes s'ha mantingut en els darrers anys, però ha augmentat un 10,3% el 2019 amb relació al 2010, sobretot degut a l'increment dels sinistres viaris lleus.

Dispersió espacial dels accidents amb absència de concentracions rellevants

L'actuació intensiva de reducció de la sinistralitat en aquells trams de concentració d'accidents més rellevants a la xarxa viària, sobretot amb el desplegament de cinemòmetres, que han actuat com a element de dissuasió davant la minoria de

conductes incíviques, ha contribuït a dibuixar un nou mapa on l'accidentalitat és més dispersa i els accidents es troben més repartits per la xarxa viària, la qual cosa comporta que sigui més complicat aplicar mesures concretes per reduir els accidents.

Escenari de la mobilitat creixent

Després de la recuperació de la crisi econòmica iniciada l'any 2008, es constaten increments de mobilitat motoritzada fins a l'any 2019. Amb la pandèmia de la covid-19, caldrà veure si es produeix un canvi quant a l'ús del vehicle privat i l'augment dels modes de mobilitat més sostenibles i actius.

Envel·liment de la població

Catalunya té una esperança de vida elevada: 83,3 anys, una dada superior en 1,3 anys més que la mitjana de la zona euro (82 anys), i per sexes, destaca l'esperança de vida de les dones (86,3 anys) en relació amb la dels homes (80,8 anys).

Això comporta una mobilitat i una capacitat de desplaçament superiors de la gent gran, però alhora comporta unes característiques específiques que situen aquest col·lectiu com una prioritat entre els vulnerables en relació amb la seguretat viària.

Accessibilitat universal

L'accessibilitat és una condició indispensable per exercir els drets de les persones amb discapacitat i comporta la necessitat de suprimir la continuïtat de les barreres. En la mobilitat de les persones, s'ha de tenir en compte la diversitat funcional de les persones i, per tant, l'accessibilitat és un component essencial perquè la mobilitat sigui segura, sostenible i autònoma.

Canvi climàtic

La lluita contra el canvi climàtic és un dels reptes de la societat actual. Si es té en compte que aquest canvi està provocat en gran mesura per l'emissió de gasos d'efecte hivernacle, esdevé necessària una transformació en el sector de la mobilitat en un dels sectors vectors principals, el tipus de vehicle, amb l'objectiu de reduir al mínim les emissions de gasos contaminants que produeixen els vehicles de motor.

Cal passar d'un model de mobilitat motoritzada a modes de mobilitat més actius i sostenibles.

Demanda social de pacificació del trànsit als nuclis urbans i a les travesseres

És necessari transformar l'espai tradicionalment dedicat als vehicles de motor cap a espais més amables i saludables.

Cada cop hi ha una conscienciació més gran de la societat vers els problemes de salut pública vinculats a la contaminació atmosfèrica i acústica i a la demanda d'una qualitat de vida més gran directament relacionada amb l'aire que es respira.

Oportunitats en mobilitat segura i sostenible

Increment de l'ús de modes de mobilitat sostenibles

L'aposta pels modes de mobilitat sostenibles té efectes positius sobre la salut de les persones. S'està produint un canvi de paradigma, sobretot en les ciutats i pobles, amb l'increment de l'ús de la bicicleta, en la irrupció dels vehicles de mobilitat personal, en els desplaçaments a peu i en la recuperació de l'ús del transport públic.

Irrupció d'operadors privats en la gestió de la informació del trànsit en temps real

La gestió de les dades de mobilitat i l'aplicació del fenomen de big data en els desplaçaments obren un ventall de possibilitats de cara a l'usuari del transport final.

Els operadors privats que ofereixen informació sobre l'estat del trànsit en temps real són un factor clau que permet crear una mobilitat més sostenible i adequada a les necessitats de les persones.

Avenços tecnològics aplicats als vehicles i a la via

L'aparició de noves tecnologies aplicades als vehicles com són les ajudes a la conducció (ADAS) poden comportar una reducció del nombre d'accidents o contribuir a la menor lesivitat.

El vehicle elèctric i altres opcions que afavoreixen la descarbonització de la mobilitat minimitzen en bona part les externalitats relacionades amb la contaminació atmosfèrica.

D'altra banda, les infraestructures també s'han d'adaptar a les noves tecnologies, com per exemple a la comunicació entre via i vehicle (vehicle connectat i autònom).

Increment de l'oferta de serveis de mobilitat (MaaS)

L'aparició de l'oferta de serveis de mobilitat i el concepte de mobilitat com a servei (MaaS) representa un canvi de paradigma en l'àmbit de la mobilitat segura i sostenible.

Perspectiva de gènere en la mobilitat

Durant molts anys, homes i dones han manifestat pautes de mobilitat i d'estil de conducció diferenciades a conseqüència de la socialització diferencial de gènere.

De fet, en l'àmbit de la conducció, els estereotips encara són força presents, són els que comporten que els homes assumeixin més conductes de risc, com a signe afirmatiu de la seva masculinitat.

Davant aquests reptes i aquestes oportunitats, el 19 de gener de 2021, el Govern va aprovar el Pacte nacional per a la mobilitat segura i sostenible amb l'objectiu de garantir la transició cap a una mobilitat segura, sostenible, compromesa amb la lluita contra el canvi climàtic i la millora de la qualitat de l'aire, saludable, connectada i automatitzada, que permeti la consecució l'any 2050 d'un escenari de Visió Zero, sense víctimes mortals i ferides greus amb seqüeles per a tota la vida.

També, amb l'objectiu de reduir el 50% les víctimes mortals l'any 2030 en relació amb l'any 2019.

D'altra banda, aquest Pacte es desplega en sis eixos estratègics, que plantegen per àmbits les principals respostes als reptes i oportunitats de futur amb l'objectiu d'arribar a un canvi social i cultural en seguretat viària. Per primer cop parlem de mobilitat segura i sostenible.

Pla de seguretat viària 2021-2023

En aquests dos anys cal tenir en compte, també, l'aprovació del **Pla de seguretat viària 2021-2023** (PSV), que és la concreció amb accions del Pacte nacional amb un objectiu general, que és aconseguir l'any 2023 una reducció del 15% de les víctimes mortals en relació amb l'any 2021, incidint especialment en polítiques de seguretat viària adreçades als col·lectius més vulnerables de la mobilitat i dissenyant accions basades en els següents sis eixos estratègics del Pacte nacional:

Eix 1. Repensar l'espai públic cap a una mobilitat més sostenible i segura

Es centra en la pacificació d'entorns urbans, prioritzant una mobilitat a menys velocitat i també una mobilitat més activa i sostenible, reduint la contaminació atmosfèrica i el soroll, i establint pautes de convivència entre les persones usuàries de la via: vianants, ciclistes, motoristes, conductors de vehicles de mobilitat personal, altres conductors de vehicles de motor, etc.

En el PSV s'estableixen accions com la de promocionar la bicicleta i l'ús de carrils segurs, potenciar el transport públic a demanda flexibilitzant horaris i freqüències, estendre les zones de baixes emissions, potenciar el vehicle elèctric, elaborar un dossier tècnic de recomanacions per a la circulació segura de vehicles de mobilitat personal o col·laborar amb els ajuntaments per a l'extensió de les zones de vianants i zones 30, entre moltes altres.

Eix 2. Adaptar les polítiques de seguretat viària a les noves característiques de l'accidentalitat

Es recullen aportacions per combatre la dispersió dels accidents i l'estancament de l'accidentalitat en un escenari de mobilitat creixent i d'envelliment de la població amb accions dins el PSV —entre d'altres, com la d'analitzar les causes dels accidents mortals i greus, evitar l'accidentalitat per col·lisió frontal amb accions a la xarxa viària de separació de sentits i dissenyar campanyes específiques de prevenció i control sobre els principals factors de risc en la conducció, sobretot per prevenir distraccions, excés de velocitat i conduir sota els efectes de l'alcohol i altres drogues— i amb accions específiques per protegir els vulnerables, com formacions per a motoristes.

Eix 3. Crear una estratègia sensibilitzadora i educativa per involucrar tota la societat

Es tracta de desplegar iniciatives educatives i formatives per promoure un canvi cultural cap a la consciència d'un futur sense víctimes de trànsit, i definint una estratègia comunicativa, transversal i intergeneracional perquè la societat se senti interpel·lada en la responsabilitat compartida pel dret a la mobilitat segura i sostenible amb accions com fer educació per a la mobilitat segura i sostenible en centres escolar, promoure camins escolars, dur a terme programes de formació intergeneracional en

seguretat viària, formar el professorat de formació viària i elaborar material informatiu/formatiu en seguretat laboral viària per a treballadors i empreses.

Eix 4. Desenvolupar un espai de cooperació estratègica entre els diferents sectors implicats en la mobilitat intel·ligent

Es centra en la coordinació estratègica públic-privada per dinamitzar tots els sectors implicats en la mobilitat a favor de sistemes intel·ligents amb accions com impulsar plataformes integradores de serveis de mobilitat, implementar sistemes intel·ligents de transport (ITS) en la gestió i informació del trànsit o prendre mesures per evitar el risc d'exclusió de la gent gran o amb problemes d'accés a les tecnologies relatives al vehicle connectat i autònom.

Eix 5. Establir els objectius estratègics per a les infraestructures respecte als nous sistemes de mobilitat

Per tal de respondre a les noves necessitats de la conducció automatitzada i connectada cal adequar les vies amb sistemes intel·ligents de transport i evitar riscos d'accidents amb accions com la de definir i implantar el Pla 2+1 a la xarxa de carreteres viàries, o estendre una xarxa interurbana de carrils bici que comuniqui diferents poblacions.

Eix 6. Desplegar l'estructura necessària per a la gestió del canvi

Aquest eix vol reforçar la col·laboració i coordinació entre les diferents administracions públiques en les polítiques de seguretat viària, així com reforçar l'atenció a les víctimes de trànsit amb accions com la de col·laborar amb els ajuntaments amb plans locals de seguretat viària i treballs tècnics de seguretat viària i potenciar els serveis que ofereix el Sistema d'Informació de Víctimes de Trànsit amb serveis més proactius en l'atenció a les víctimes, o ampliar aquests serveis a les víctimes ferides greus amb seqüeles de per vida creant el Sistema d'inclusió de les víctimes de trànsit ferides greus en el seu entorn social (Invictes).

9. Trucades d'urgència al 112

El Centre d'Atenció i Gestió de Trucades d'Urgència 112 Catalunya (CAT112), entitat de dret públic adscrita al Departament d'Interior de la Generalitat de Catalunya, va ser creada per la Llei 9/2007, de 30 de juliol, amb la finalitat d'exercir les competències de la Generalitat en matèria d'atenció i gestió de trucades d'urgència: des del CAT112 s'han de rebre, atendre, tractar, avaluar i derivar les trucades que es facin en el territori de Catalunya al número 112 i s'han de fer els requeriments d'assistència que corresponguin als cossos i serveis operatius competents en cada matèria, d'acord amb el acord i protocols establerts a aquest efecte.

En aquest sentit, el 112 és la via per la qual qualsevol persona pot sol·licitar els serveis públics d'atenció de les urgències sanitàries, l'extinció d'incendis i salvament, la seguretat ciutadana, les emergències ambientals i la protecció civil, quan es trobi en una situació d'emergència: accidents, incendis, robatoris, agressions, violència masclista, rescats o catàstrofes. Aquest servei públic dona resposta immediata les 24 hores del dia els 365 dies de l'any i és d'accés universal, gratuït i permanent per a tota la ciutadania des de qualsevol mena de telèfon, fix o mòbil, i també mitjançant diverses aplicacions mòbils adaptades a diferents col·lectius.

Pel que fa a l'**activitat operativa**, el CAT112 va rebre l'any 2021 un total de 3.169.109 trucades. D'aquestes, 2.096.884 van ser trucades operatives, les quals van activar algun tipus de recurs operatiu (policia, bombers, emergències mèdiques, agents rurals o protecció civil). La xifra total de trucades del 2021 va suposar un augment del 5,7% respecte a l'any anterior, amb un augment d'un 11% de les trucades operatives, i una reducció de les no operatives (2,6% menys) i les informatives (4% menys). L'any 2022 es van rebre un total de 3.391.044 trucades, de les quals 2.234.855 van ser trucades operatives; la xifra total de trucades del 2022 va suposar un augment del 7% respecte a l'any anterior, amb un augment d'un 6,6% de les trucades operatives i d'un 17,4% de les no operatives i una disminució del 15,2% de les informatives.

Quant al nivell d'atenció —percentatge de trucades gestionades respecte a les trucades rebudes a les sales del 112—, el 2021 va ser del 98,9%, respecte a l'objectiu del 95%, i el nivell de servei —percentatge de trucades gestionades a les sales del 112 abans de 10 segons— va ser del 96,2%, respecte a l'objectiu del 95%. L'any 2022 el nivell d'atenció va ser del 99,1% i el nivell de servei, del 96,8%.

El servei d'emergències 112, en el context de la millora contínua, l'adaptació i evolució operativa permanent i l'adequació de la resposta a tots els escenaris possibles, durant l'any 2021 va **incorporar el sistema de localització mòbil AML (*Advanced Mobile Location*) als telèfons amb sistema operatiu Android**, de manera que a finals d'aquell any, 8 de cada 10 emergències ja es localitzaven de forma automàtica, agilitzant la resposta a les emergències. L'any 2022, es va posar en funcionament aquest sistema als terminals d'Apple amb sistema operatiu iOS.

L'AML és un sistema automàtic de geolocalització, que envia de manera immediata al 112 la localització o posicionament geogràfic des d'on truca la persona alertant: el sistema envia les coordenades de manera contínua mentre la trucada està establerta i sense que la persona que truca hagi de fer cap acció; l'operador del 112 rep aquesta informació de forma simultània a la trucada i l'usuari no ha de fer res, més enllà de la

mateixa trucada. El sistema AML està instal·lat per defecte en els terminals mòbils i no requereix cap instal·lació ni configuració prèvies. A més, la posició enviada per AML té una precisió molt elevada, ja que utilitza els sistemes de geolocalització del mateix telèfon intel·ligent, valent-se de diferents tecnologies com GPS, wifi, triangulació, etc.

D'altra banda, per continuar impulsant la incorporació telemàtica dels serveis i cossos operatius al sistema tecnològic del 112, la qual cosa permet una tramesa més ràpida i eficient de les peticions d'assistència urgent que s'han de gestionar, durant el 2021 es van **integrar telemàticament els sistemes de l'Ajuntament de Barcelona** (Guàrdia Urbana i Bombers de Barcelona), com ja ho estaven els Mossos d'Esquadra, Bombers de la Generalitat i Sistema d'Emergències Mèdiques (SEM), la qual cosa va suposar també una disminució del temps de gestió de les trucades. En el mateix context, el 2022 es va signar un **conveni amb l'Autoritat Portuària de Barcelona** per a la integració telemàtica al 112 de les trucades d'emergència de la Policia Portuària de Barcelona, alhora que es va millorar la **integració entre el 112 i els Bombers de la Generalitat**, i es va avançar en la **integració telemàtica del Cos d'Agents Rurals**.

En l'àmbit de l'**equipament tecnològic** de què es disposa a les dues sales operatives del CAT112 —una a Reus i l'altra a la Zona Franca de l'Hospitalet de Llobregat (Barcelona), cadascuna de les quals atén de manera ordinària la meitat de les trucades de Catalunya—, cal destacar que es tracta de sales tecnològicament redundants que tenen instal·lats els equipaments adequats per poder atendre el 100% de les trucades de tot Catalunya en cas de necessitat. Els seus sistemes estan configurats en alta disponibilitat, per poder garantir així la continuïtat del servei, amb un sistema fiable de seguretat de dades i uns protocols de contingència precisos.

A més, durant el 2021 es van dur a terme diferents actuacions en l'àmbit del **programari de gestió de despatx de les sales operatives**, amb la definició del nou motor GIS, i es van instal·lar i configurar les noves gravadores, en el marc de la renovació del sistema d'enregistrament de trucades; i l'any 2022 es van renovar tots els sistemes tecnològics que suporten el servei d'atenció a les emergències (com servidors, microinformàtica, telèfons, etc.), així com les centraletes de telefonia IP dels dos centres, per millorar la continuïtat del servei. També es van renovar els ordinadors del personal de gestió de trucades de les sales del 112, a més d'ampliar les posicions de la sala de Reus, incorporant-ne 15 de noves, per poder donar una resposta adequada en puntes d'activitat que requereixen un desplegament més gran del servei.

Durant l'any 2022 es va millorar el sistema de predicció de trucades d'emergència incorporant nous algorismes amb capacitat per millorar les prediccions i una nova interfície que permet als usuaris realitzar correccions immediates de les prediccions per tal d'aconseguir-hi més fiabilitat. Es va implementar una nova eina que estableix el dimensionament de les sales (gestors i hores necessàries) en funció de la previsió de trucades d'emergència entrants.

Pel que fa a la **cartografia**, el 2022 es van dur a terme diverses actualitzacions de punts singulars a partir de diferents fonts d'informació, com la incorporació de noves matrícules d'edificacions aïllades de les comarques del Berguedà i el Solsonès (Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya - DTES), la senyalització de les rondes de

Barcelona i de diferents equipaments de l'Ajuntament de Barcelona, així com l'actualització de diferents punts de cobertura 112.

En l'àmbit de la seguretat, durant el 2021 l'**Agència de Ciberseguretat de Catalunya** va realitzar una **anàlisi a tota la infraestructura de servidors del CAT112**, al juny al centre de Barcelona i al setembre al centre de Reus.

Finalment, en allò relatiu als **sistemes de gestió de la continuïtat i la qualitat** de què disposa el CAT112, certificats respectivament segons les normes ISO 22301 i ISO 9001, l'any 2021 es va marcar l'objectiu de la integració dels dos sistemes, garantint el compliment de les dues normes, la qual es va fer efectiva durant el 2022. La norma ISO 22301 és una norma internacional que ajuda les organitzacions a mantenir una bona continuïtat de negoci i de la seva gestió, i que permet demostrar el compromís del CAT112 amb la continuïtat del servei a la ciutadania durant les circumstàncies més difícils i inesperades, enfortint els seus processos davant de condicions extremes. La norma ISO 9001, de certificació del Sistema de Gestió de la Qualitat, és la norma internacional de gestió de la qualitat que proporciona la infraestructura, els procediments, processos i recursos necessaris per al control i la millora cap a l'excel·lència del servei. La integració dels dos sistemes de gestió va implicar una revisió i unificació dels principals processos de l'entitat, així com elaborar un únic document de Política de qualitat i continuïtat, que és el document que estableix les bases d'actuació i les directrius de l'organització en matèria de gestió de la qualitat i la continuïtat.

10. Formació

L'Institut de Seguretat Pública de Catalunya és una peça essencial en la construcció i consolidació del **sistema català de seguretat pública**, i ho fa a través de la formació i el desenvolupament professional dels col·lectius que integren el sistema. La seva finalitat és procurar l'adquisició de competències per tal que els membres dels cossos de seguretat i emergències duguin a terme la seva tasca amb professionalitat, fonamentada en valors adequats i amb l'adaptació constant als canvis i necessitats de la societat actual.

L'activitat de l'ISPC està molt vinculada a les necessitats formatives dels col·lectius professionals de la seguretat, per la qual cosa s'han d'adequar els continguts que s'imparteixen als seus requeriments professionals, alhora que es crea coneixement acadèmic en matèria de seguretat i emergències a Catalunya. L'Institut també té per objectiu obrir el debat públic, així com fomentar la participació de la ciutadania i afavorir la seva participació activa en la seva pròpia seguretat.

Així doncs, l'Institut adreça la seva activitat a tots els col·lectius que operen en el món de la seguretat pública, en particular als cossos policials (PG-ME i cossos de policies locals), de bombers de l'àmbit territorial de Catalunya, els tècnics de protecció civil i el Cos d'Agents Rurals. També s'hi inclouen altres col·lectius, com ara els tècnics penitenciaris, les agrupacions de defensa forestal, així com els estudiants del grau en Seguretat i del màster universitari en Direcció Estratègica de Seguretat. Alhora, adreça part de la seva activitat a la ciutadania i a representants d'elecció pública i directius públics vinculats a l'àmbit de la seguretat.

En un entorn polític i socioeconòmic complex i en constant evolució, l'Institut ha identificat diversos reptes als quals s'intenta donar resposta. En primer lloc, davant una societat en què encara regeixen determinats valors patriarcals, en què es donen situacions de no equitat i en què determinats col·lectius vulnerables poden patir situacions de discriminació, apareix el repte de fer que **els cossos operatius participin activament dels valors de justícia social, d'igualtat i del feminisme**, és a dir, d'aquells valors que caracteritzen una societat plural, moderna i democràtica. En segon lloc, davant la incorporació constant de nous operadors amb noves necessitats formatives i un context tecnològic, econòmic i social canviant, sorgeix el repte de **treballar l'actualització i la constant millora de la qualitat de la formació professional i acadèmica dels col·lectius que integren el sistema de seguretat pública de Catalunya**. I finalment, davant un entorn socioeconòmic amb un alt grau de complexitat en què apareixen nous riscos i amenaces, s'ha de treballar per tal que la ciutadania participi activament en la seva pròpia seguretat i la dels seus conciutadans, és a dir, ajudar-la a fer un **exercici de corresponsabilització**.

És per tot això que l'Institut, en l'inici de la legislatura, va establir diversos eixos estratègics de treball per donar resposta a aquests reptes de futur i que van tenir un impacte immediat els anys 2021 i 2022. En primer lloc, l'Institut es va proposar promoure la **creació i la gestió del coneixement dels professionals del sistema de seguretat pública des d'una visió social, feminista, de sostenibilitat ambiental i integral**, treballant així per tal que els operadors públics participin dels valors de justícia social, de la igualtat i del feminisme. En segon lloc, es va buscar **millorar**

l'aprenentatge de l'alumnat a través de la innovació, els valors compartits, la millora dels espais i l'ús de noves tecnologies per tal de treballar per la qualitat i l'actualització en la formació dels futurs professionals. En tercer lloc, es va voler **impulsar la recerca i la difusió del coneixement en l'àmbit de la seguretat**. I finalment, l'Institut es va proposar **enriquir el debat públic a Catalunya** a través d'espais de debat i reflexió i del foment de la participació ciutadana, dels actors polítics, econòmics i socials, i treballar així per un exercici de coparticipació de la ciutadania en la seva pròpia seguretat i la dels seus conciutadans.

El desenvolupament d'aquests eixos estratègics a través de diverses polítiques públiques per donar resposta als reptes als quals fa front l'Institut ha tingut un impacte durant els anys 2021 i 2022, especialment en aspectes organitzatius, en la formació, en l'àmbit de l'equitat i el feminisme i en les instal·lacions i infraestructures.¹⁴

Organització. A l'inici del 2021, amb la nova legislatura, es van endegar canvis profunds que han tingut impacte en l'organització, amb la incorporació de nous cossos operatius en l'activitat formativa i la incorporació de nous professionals per planificar el futur formatiu dels operadors, i en la reorganització dels serveis de l'Institut per tal d'ampliar-los i fer-los més eficients.

- **Nou decret d'estructura.** Amb la incorporació dels Agents Rurals al sistema de seguretat pública del país, es va fer necessari organitzar la formació integral d'aquest cos. En aquest sentit, es va aprovar el Decret 244/2022, de 18 d'octubre, de reestructuració de l'Institut de Seguretat Pública de Catalunya.

La nova estructura de l'ISPC, entre d'altres canvis, incorpora llocs i àmbits d'actuació propis i específics del Cos d'Agents Rurals, per tal de garantir un tracte coherent d'aquest cos amb la resta d'operadors del sistema de seguretat pública i, sobretot, en consonància amb la formació que reben els cossos de policies i bombers de Catalunya.

- **Formació integral del Cos d'Agents Rurals a l'ISPC.** Atesa la incorporació del Cos d'Agents Rurals al sistema de seguretat i al Departament d'Interior, a partir del 2021 l'ISPC va incorporar en la seva planificació la formació integral d'aquest cos. L'ISPC va programar un Curs de formació bàsica per al cos, que va tenir lloc entre l'octubre del 2022 i el març del 2023, amb una durada de 540 hores i 55 aspirants. Des de llavors, el Cos d'Agents Rurals s'ha anat incorporant amb normalitat a totes les formacions que es dissenyen i es programen en el programa d'activitats formatives.
- **Beques per a la recerca i la gestió d'activitats formatives.** Cada any s'atorguen fins a dotze beques destinades a la recerca en l'àmbit de la seguretat, de les emergències i de la selecció i avaluació, i també beques destinades a desenvolupar tasques de gestió d'activitats formatives, de gestió

¹⁴ S'inclouen les mesures que han estat una novetat i tenen un valor estratègic per a l'Institut, ja que les activitats que tenen lloc durant l'any de manera recurrent, així com les dades referents a l'activitat de l'Institut, es poden trobar a les memòries que s'incorporen a la web de l'ISPC.
<<https://ispc.gencat.cat/ca/publicacions/memories/>>

documental i de desenvolupament dels estudis universitaris. L'objectiu és promoure la creació de coneixement i la millora en la gestió, el disseny, la planificació, l'execució i l'avaluació de les activitats formatives, i la millora en la gestió documental i el foment de la difusió del coneixement.

Formació. La formació és l'activitat principal, recurrent i ineludible per a l'Institut i també ha estat objecte d'innovacions i canvis substancials. Aquests canvis han buscat un impacte positiu, no només entre els nostres professionals del sistema de seguretat sinó també respecte a la ciutadania.

- **Any temàtic.** Amb la voluntat d'aprofundir en els grans temes que representen un repte present o futur, l'any 2021 es va decidir que cada any acadèmic s'encetaria amb una temàtica que serviria de fil conductor des del començament del curs i que es complementaria amb diverses activitats formatives amb la voluntat de reflexionar i aprofundir en la problemàtica. S'organitzen des de jornades, diàlegs i conferències, passant per píndoles formatives, fins a acabar amb formació per als nostres operadors. En aquest sentit, es va crear un grup de recerca vinculat a l'any temàtic per tal d'elaborar una estat de la qüestió i fer propostes de continguts i activitats que tindran lloc durant la resta del curs i entre les quals destaca l'Escola d'Estiu. Els anys 2021 i 2022 es van tractar el àmbits temàtics de:
 - o **Seguretat, ciutadania i confiança.** Curs acadèmic 2021-2022
 - o **Seguretat i societat digital.** Curs acadèmic 2022-2023
- Sensibilització i formació en drets socials i humans: **Programa pilot de voluntariat.**¹⁵ Amb l'objectiu d'oferir a l'alumnat del Curs de formació bàsica per a policies una experiència directa de les situacions d'exclusió i vulnerabilitat social de col·lectius amb els quals hauran d'interactuar en el seu exercici professional, es va dur a terme un programa pilot de voluntariat. El disseny i planificació del projecte es va iniciar el 2021 i es va posar en pràctica el 2022. A aquest efecte, es van signar diversos convenis amb diferents organitzacions, com ara la Federació Catalana de Voluntariat Social, la Taula d'Entitats del Tercer Sector Social de Catalunya, la Fundació Secretariat Gitano a Catalunya i la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència.
- Mòduls per a **simulacions en entorns virtuals.** Amb l'objectiu de reforçar i incorporar noves metodologies d'aprenentatge es va impulsar l'ús dels entorns virtuals per a la formació. L'espai de simulacions en entorns virtuals va quedar habilitat el 2021 per fer simultàniament exercicis amb ulleres de realitat virtual i/o simulacions amb dinamitzador i simulació amb relleu topogràfic. També es va voler disposar de mòduls de simulació pràctica "mòbils", entre els quals trobem l'escenari d'incendis urbans i els bancs de sorra, dels quals es disposa d'un de fix i dues unitats addicionals desmuntables. En aquest sentit, s'ha previst dissenyar un nou espai de simulacions TIC a l'ISPC.

¹⁵ Aquest projecte va derivar cap al projecte d'"Experiències vivencials" el 2023.

- **Grup de recerca Motor per a la Innovació.** Aquest Grup de Recerca es va establir a principis del 2022 i es va conformar de manera interdisciplinària entre les diferents unitats de l'ISPC. Entre els seus objectius hi trobem els següents: identificar oportunitats de finançament de projectes d'innovació a través de la participació en programes europeus de subvenció en projectes de recerca i innovació, identificar oportunitats en projectes que estiguin en marxa a les universitats catalanes i dissenyar el nou espai de simulacions TIC de l'ISPC.
- **Nous formats de formació.** Amb la voluntat de facilitar i fer més àgil l'accés a diferents continguts formatius, els anys 2021 i 2022 va començar la planificació i disseny de dues noves modalitats formatives que se sumen als cursos oberts i les jornades i que es poden trobar al Campus ISPC. En primer lloc, les "píndoles formatives", que consisteixen en vídeos de tres a quatre minuts de durada en què s'expliquen diversos aspectes que afecten la nostra seguretat, com ara l'autoprotecció digital. Per altra banda, tenim els "diàlegs" en format conversa que mantenim amb diversos especialistes en diverses matèries. Tots ells es poden trobar al "Campus ISPC".
- **Grau en Seguretat.** Després de gairebé onze anys de la signatura del Conveni de col·laboració acadèmica i adscripció entre la Universitat de Barcelona i l'Institut per crear el Grau en Seguretat, i després de graduar la seva sisena promoció i sumar fins a 291 titulats, des de l'ISPC s'ha continuat innovant i treballant per consolidar el pla d'estudis, ampliar la cooperació amb organitzacions i empreses amb més de 70 convenis, ampliar la mobilitat internacional amb acords amb sis universitats europees i crear i desenvolupar el 2022 l'**espai Alumni**. Aquest espai pretén reforçar els vincles entre els graduats, la Universitat, l'Institut, l'empresa i la societat, així com ajudar-los en el seu desenvolupament professional i acadèmic. A la vegada, neix amb la voluntat de potenciar la imatge de qualitat del Grau i avançar en la millora del coneixement en seguretat.

Equitat i feminisme. Una de les prioritats marcades pel Govern de la Generalitat i, per tant, pel Departament d'Interior i l'Institut de Seguretat Pública de Catalunya és reforçar el paper de la dona i la perspectiva de gènere en les polítiques públiques de seguretat. En aquest sentit, amb la voluntat d'aportar una visió més social i feminista en la gestió del coneixement i la formació dels nostres operadors, i de treballar per l'equitat de gènere i lluitar contra tot tipus de discriminació, des de l'ISPC s'han dut a terme diverses actuacions que han aprofundit en aquesta direcció.

- **Guia de recomanacions.** El 2022 es va iniciar el projecte d'anàlisi i creació de la *Guia de recomanacions amb perspectiva de gènere per a la formació a l'Institut de Seguretat Pública de Catalunya*. El projecte naixia amb la voluntat de poder incorporar la perspectiva de gènere a la formació bàsica, per a la promoció i a la formació contínua.

La primera fase de diagnosi va consistir en la revisió del programa d'activitats formatives i alguns dels continguts dels cursos previstos, la realització d'entrevistes a persones referents de les escoles i la revisió del què significa la formació amb perspectiva de gènere. En una segona fase, es va dur a terme la

Guia de recomanacions amb perspectiva de gènere per a la formació a l'ISPC, en sentit estricte, que concreta, a partir de la diagnosi prèvia, diverses propostes per tal que la formació a l'ISPC incorpori la perspectiva de gènere.

- **Activitat formativa en aquest àmbit.** La formació amb perspectiva de gènere i la feminització dels nostres cossos conformava un dels objectius estratègics que es varen establir per aquesta legislatura a l'Institut. Així doncs, les activitats formatives en aquest àmbit s'estenen de manera transversal en tota la nostra formació i a tots els nostres operadors. Des de la formació bàsica i per a la promoció, passant per la formació contínua amb cursos específics i acabant, en la formació del Centre de Lideratge per a comandaments de tots els cossos operatius. A la vegada, s'han realitzat diverses activitats de formació i difusió obertes a la ciutadania, com ara jornades i píndoles formatives que es troben al Campus ISPC.

Instal·lacions i infraestructures. La millora de les instal·lacions i les infraestructures són essencials per oferir una activitat formativa adequada i en les millors condicions als nostres alumnes. A la vegada, i atesa l'emergència climàtica en la qual ens trobem immersos, l'eficiència energètica de les nostres instal·lacions és un element central de les nostres millores.

- **Espais de pràctiques específics per a bombers.** Les pràctiques operatives d'incendi urbà i d'interior són un element bàsic de la formació dels bombers. A la vegada, més enllà de les pràctiques de foc, també hi ha necessitat d'espais específics per a pràctiques relacionades amb fuites de gas en edificacions i altres activitats de risc químic. En aquest sentit, s'ha elaborat el projecte (quedant pendent la licitació i l'execució, condicionats a l'existència de crèdit) per a la construcció d'un espai de pràctiques específiques per als cursos de bombers, que inclouran un camp de foc, amb la instal·lació de diversos contenidors industrials i la instal·lació d'una torre de maniobres. Aquest projecte està finançat amb fons FEDER.
- **Inversions en mesures d'eficiència energètica.** La caldera de biomassa i les plaques fotovoltaïques de l'edifici B van entrar en funcionament a l'abril del 2021 amb els objectius de millorar l'eficiència i l'estalvi energètics, a més d'introduir l'ús d'energies renovables. El projecte, més enllà de la caldera i les plaques fotovoltaïques també incorporava tecnologia LED per millorar l'enllumenat, una plataforma global de gestió energètica i facturació i un nou sistema centralitzat de control i monitoratge de consums energètics. A la vegada, el 2022 es van dur a terme mesures d'eficiència en el consum i l'ús de l'aigua i enllumenat a l'Institut.

11. Conclusions

Com a resum de l'ISC 2022-2023, cal destacar les principals conclusions que se n'obtenen.

- Les dades i informacions presentades fan evident que els anys 2021 i 2022 van estar marcats per la pandèmia de la covid i per una tornada a la normalitat que comença el 2021 i en què el 2022 ja presenta dades semblants a les del 2019.
- Els anys 2021 i 2022 trobem una estabilitat en alguns dels grans indicadors (percepció de seguretat o distribució dels fets penals). No ens trobem en un període en què es detectin indicis de canvis de les grans tendències en el camp de la seguretat en comparació amb el 2019.
- Probablement la tendència més clara, però no nova, és la consolidació de la delinqüència a l'entorn virtual com un àmbit amb rellevància creixent en la seguretat, que necessita protecció, prevenció i vigilància.
- Les violències masclistes / violències sexuals continuen constituint una xacra a combatre: cal afinar els instruments per a l'anàlisi i el diagnòstic per tal de poder dissenyar estratègies de prevenció efectives.
- S'ha consolidat un increment en el nombre d'efectius dels cossos operatius amb la recuperació de promocions d'accés. En relació amb els efectius, amb la voluntat d'iniciar una transformació més profunda, cal destacar l'impuls a la seva feminització, un procés que no serà ràpid i en el qual la mesura més evident ha estat la reserva de places. Es va més enllà d'aconseguir una paritat entre el nombre d'homes i dones als cossos operatius: es pretén transformar la manera de fer de les organitzacions incorporant la perspectiva de gènere a la seguretat, aplicant els mandats legals vigents al nostre país.
- Els serveis/cossos de seguretat es reforcen amb un increment de recursos materials, tecnològics i de formació.
- El canvi climàtic i les seves conseqüències meteorològiques extremes constitueixen una amenaça cada cop més evident per a la protecció civil i els serveis d'emergències, que hauran d'incrementar els seus mecanismes de prevenció i actualitzar de manera constant els instruments específics de planificació. També caldrà protegir de manera especial el medi natural (flora i fauna) afrontant el perill que vagin comportant les alteracions del medi provocades pel canvi climàtic.
- La tecnologia s'està utilitzant no únicament per afavorir l'operativitat dels cossos de seguretat sinó també per fer més senzill i confortable el contacte de la ciutadania amb l'administració de seguretat (així, cal remarcar la introducció de la localització automàtica de les trucades al 112).
- La producció i el tràfic de drogues (especialment el cànnabis) es confirma com un dels grans reptes pels propers anys, pels potencials efectes col·laterals de l'augment de grups organitzats i dels episodis de violència entre traficants.

- La formació dels diferents actors de seguretat està en un procés constant d'adaptació a les necessitats formatives necessàries per fer front als nous reptes emergents (inclòs el tecnològic).
- La seguretat viària ha d'orientar-se a garantir una mobilitat segura, sostenible i autònoma treballant per assolir els objectius establerts per les institucions europees.

12. Llista de sigles utilitzades

ADAS	Advanced Driver Assistance Systems
AML	Advanced Mobile Location
APDCAT	Autoritat Catalana de Protecció de Dades
CAR	Cos d'agents rurals
CAT112	Centre d'Atenció i Gestió de Trucades d'Urgència 112
CECAT	Centre de coordinació Operativa de Catalunya
CLUSIC	Clúster de seguretat contra incendis
CTFC	Centre Tecnològic Forestal de Catalunya
DGAD	Direcció General d'Administració Digital
DGAR	Direcció General d'Agents Rurals
DGAS	Direcció General d'Administració de Seguretat
DGPEIS	Direcció General de Prevenció, Extinció d'Incendis i Salvaments
DTES	Departament de Territori
ESPC	Enquesta de seguretat pública de Catalunya
EVMC	Enquesta de violències masclistes de Catalunya
EVSC	Enquesta de violències sexuals de Catalunya
GECA	Grup Especial de Caputra de Fauna
GEVA	Grup Especial de Verins i Antifurtivisme
GIS	Geographic Information System
ISO	International Organization for Standardization
ISPC	Institut de Seguretat Pública de Catalunya
ITS	Intelligent Transport Systems
LTIBG	Llei de Transparència i Bon Govern
MaaS	Mobility as a Service
MIR	Ministeri de l'interior

PAAE	Programa anual d'actuacions estadístiques
PECAR	Pla Estratègic del Cos d'Agents Rurals
PLASEQTA	Pla d'Emergència Exterior del Sector Químic de Tarragona
PROCICAT	Pla territorial de protecció civil de Catalunya
RECIPE	Reinforcing civil protection capabilities into multi-hazard risk assessment under climate change
RSCIEI	Reglament de seguretat contra incendis en els establiments industrials
SCT	Servei Català de Trànsit
SEM	Sistema d'Emergències Mèdiques
SGEPAR	Subdirecció general d'Espectacles Públics i Activitats Recreatives
SIDCAR	Sistema d'Informació Digital del Cos d'Agents Rurals
SIP	Sistema d'informació policial
TEOC	Tècnic Operador de Control
TINSCI	Taula per a la Interpretació de la de Seguretat contra Incendis

13. Gràfics i taules del document

- Gràfic 1. Evolució de la població total a Catalunya. 2001-2022, 7
- Gràfic 2. Pernotacions turístiques en milers. Barcelona ciutat i total Catalunya. 2011-2022, 8
- Gràfic 3. Evolució i previsió d'efectius de la PG-ME. 2010-2022, 9
- Gràfic 4. Evolució de la ràtio d'efectius policials per 1.000 habitants. 2005-2022, 10
- Gràfic 5. Evolució del percentatge de dones als diferents cossos operatius. 2015-2022, 14
- Gràfic 6. Tipus de serveis i actuacions de les policies locals. 2018-2022, 25
- Gràfic 7. Consultes de les policies locals al Sistema d'Informació Policial (en milions). 2018-2022, 25
- Gràfic 8. Delictes per fet conegut principal 2018-2022 i Evolució detencions 2018-2022, 26
- Gràfic 9. Dades de violència masclista en l'àmbit de la parella. Dones assassinades. 2009-2022, 27
- Gràfic 10. Evolució de les denúncies i les víctimes de violència masclista en l'àmbit de la parella. 2009-2022, 28
- Gràfic 11. Fets de violència masclista àmbit social o comunitari. Agressions i abusos sexuals, 29
- Gràfic 12. Manifestacions i concentracions comunicades. 2009-2022, 33
- Gràfic 13. Evolució de les actuacions i els efectius del Cos d'Agents Rurals, període 2010-2022, 41
- Gràfic 14. Actuacions dels bombers. 2013-2022, 47
- Gràfic 15. Actuacions urgents dels bombers per tipus. 2020-2022, 49
- Taula 1 - Efectius de les policies locals totals i taxes per 1.000 habitants. 2019-2022, 11
- Taula 2 - Actuacions de bombers per tipus. 2021-2022, 48